

”Pitää huolta ja välittää”

Lohjan Klubitalon toiminta yhteistyökumppaneiden silmin

Elina Honkanen
Opinnäytetyö
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön
koulutusohjelma (210 op)
Helmikuu / 2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
OPINNÄYTETYÖN TIIVISTELMÄ

Työn tekijä

Elina Honkanen

Työn nimi

”Pitää huolta ja välittää” – Lohjan Klubitalon toiminta yhteistyökumppaneiden silmin

Työn ohjaajat: Tarja Nyman, Ulpu Pääkkönen, Mette Aatinen

Sivumäärä
50

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni tilaajana toimi Lohjan Klubitalo, joka on palkatun henkilökunnan sekä mielenterveyskuntoutujien muodostama vapaaehtoisuuteen perustuva jäsentalo. Klubitalon toiminnan keskeisin tarkoitus on tukea mielenterveyskuntoutujien selviytymistä jokapäiväisessä elämässä ja auttaa heitä palaamaan yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseniksi.

Opinnäytetyössä selvitettiin, mitä mielikuvia Klubitalon toiminta herättää yhteistyökumppaneissa, eli julkisen sektorin toimijoissa Lohjalla sekä lähikunnissa. Opinnäytetyössä kartoitettiin myös Klubitalon asemaa palveluiden tuottajana sekä yhteistyökumppanina, ja yhteistyökumppaneiden näkemyksiä yhteistyön tekemisestä järjestön kanssa. Opinnäytetyön tekemisen aikana taustayhteisönä toimi vielä Lohjan seudun mielenterveysseura ry, mutta opinnäytetyön ollessa tekeillä perustettiin Klubitalolle uusi taustayhdistys, Hiiden alueen Klubitalot ry. Yksi tutkimuskysymyksistä olikin kartoittaa, mitä odotuksia uudelle taustayhdistykselle asetetaan. Opinnäytetyössä selvitettiin myös millä tavalla entisen taustayhteisön mielikuvat liittyvät Klubitaloon. Aineisto kerättiin kesän ja syksyn 2009 aikana; postikysely lähetettiin elo-syyskuussa 2009 7 yhteistyökumppanille, joista 6 palautti kyselyn. Teemahaastattelut tehtiin kesä-, heinä- ja elokuussa 2009 viidelle yhteistyökumppanin edustajalle, ja opinnäytetyöhön osallistuneet yhteistyökumppanit valittiin yhdessä talon johtajan kanssa ennen opinnäytetyön aloittamista.

Opinnäytetyöni keskeinen tulos oli, että mielikuvat talon toiminnasta ovat yhteistyökumppaneiden silmin positiiviset. Talon koettiin vakiinnuttaneen asemansa lohjalaisessa palvelujärjestelmässä ja tukevan julkisia mielenterveyspalveluita. Klubitalon koettiin vähentävän mielenterveyskuntoutujien riskiä syrjäytyä, sekä kohottavan heidän itsetuntoaan. Klubitalo nähtiin myös matalan kynnyksen paikkana, jossa mielenterveyskuntoutujilla on mahdollista saada vertaistukea sekä mielekästä tekemistä, ja pitää yllä sosiaalisia suhteita. Mielenterveysseuran ja Klubitalon imagot eivät opinnäytetyöni mukaan liity juuri toisiinsa, sillä Klubitalo koettiin omana erillisenä palvelunaan. Toiveita uudelle taustayhteisölle olivat muun muassa rahoitukseen liittyvien asioiden hoitaminen. Opinnäytetyöni tuotti myös joitakin yhteistyön parannusehdotuksia, yhteistyökumppanit toivoivat Klubitalon tekevän esimerkiksi enemmän vierailuja yhteistyöpaikkoihin. Jotkin yhteistyökumppanit toivoivat myös, että Klubitalo olisi enemmän esillä esimerkiksi lohjalaisissa sanomalehdissä, jotta talon toiminta saataisiin enemmän ihmisten tietoisuuteen.

Asiasanat

Klubitalot, kolmas sektori, alueellinen yhteistyö, arviointitutkimus

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
The Degree Programme in Civic activities and Youth Work
ABSTRACT

Author Elina Honkanen	
Title "Pitää huolta ja välittää" – Lohjan Klubitalon toiminta yhteistyökumppaneiden silmin	
Tutors Tarja Nyman, Ulpu Pääkkönen, Mette Aatinen	Number of pages 50
Abstract <p>This thesis was ordered from Lohja Clubhouse, which is a voluntary community for people who suffer or have been suffering from a mental disorder. The main goal is to support people with mental disorders and help them to cope in their everyday life and help them in becoming full members of the society. Lohja Clubhouse cooperates with organizations who work in communal sector at Lohja. This thesis handles the cooperation between Lohja Clubhouse and communal sector places which also take place in the field of mental illnesses, also in cooperating municipalities.</p> <p>The purpose of this thesis was to find out what kind of visions the cooperating places have concerning Lohja Clubhouse. One of the questions was to find out what is the status of the Clubhouse as a cooperating organization and a provider of mental health services. This thesis also talks about what were the cooperating places' views about acting together with the Clubhouse. One goal also was to find out what kind of suggestions do the cooperating places have for the new community which was based to support Lohja Clubhouse at its action. The new organization is called Hiiden alueen Klubitalot ry. This thesis also examined how the images between the Lohja Clubhouse and the organization which started the Clubhouse link together. The former organization was called Lohjan seudun mielen-terveysseura ry. Methods in this thesis were questionnaire and interview. The questionnaire was sent to the target group between August and September in 2009 to seven cooperating places and only one of them did not return. The interviews were done between June and August in 2009. The target groups were decided together with the leader of the Clubhouse before doing the interviews.</p> <p>According to this thesis Lohja Clubhouse has positive images concerning its action. The Clubhouse has established its status at Lohja among other services providing help to mentally disordered people. Cooperating places experience that the Clubhouse helps mentally disordered people from getting socially excluded. The images between Lohja Clubhouse and the former background community do not seem to be connecting with each other. There were some suggestions for the activity of the new background community, concerning financial issues for example. This thesis also brought up some suggestions concerning the future cooperation between Lohja Clubhouse and the communal sector. Some places feel that the Clubhouse should visit them more often and be seen more actively on the local newspapers, because that is how people would know more about the Clubhouse.</p>	
Keywords Clubhouses, third sector, regional cooperation, evaluation research	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

JOHDANTO

1.1 Kansainvälinen Klubitaloliike sekä standardit	7
1.2 Klubitalot Suomessa	9
1.3 Lohjan Klubitalo	10
2 KOLMAS SEKTORI HYVINVOINTIPALVELUJA TÄYDENTÄMÄSSÄ	12
2.1 Kolmas sektori hyvinvointipalvelun tuottajana	13
2.2 Aiemmin tehdyt tutkimukset	15
2.3 Miksi järjestön toiminnan arviointi on tärkeää?	17
3 TYÖN TOTEUTUS	19
3.1 Tutkimuksen kohderyhmä	19
3.2 Tutkimusmenetelmät	19
3.3 Analysointimenetelmät	22
4 TYÖN TULOKSET	23
4.1 Käytännöllinen, sosiaalinen sekä fyysinen ulottuvuus Klubitalolla	23
4.2 Klubitalon rooli palveluiden tuottajana ja yhteistyökumppanina	26
4.3 Yhteistyö järjestön kanssa ja Klubitalon ja mielenterveysseuran mielikuvat	27
4.4 Odotukset Klubitalon uudelle taustayhdistykselle	29
4.5 Toiveet, terveiset sekä kehittämisajatukset	31
5 TULOSTEN TARKASTELU JA POHDINTA	33

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1: Teemahaastattelurunko

Liite 2: Postikysely

Liite 3: Postikyselyyn saatekirje

Liite 4: Klubitalojen kansainväliset laatusuosituksen eli standardit

1 JOHDANTO

Ensimmäisen kerran kävin Lohjan Klubitalolla keväällä 2007, jolloin olin työssä-oppimisjaksolla Lohjan seudun mielenterveysseura ry:ssä. Tuohon kyseiseen harjoitteluuni sisältyi myös kolmen päivän tutustumisjakso Lohjan Klubitaloon. Pian tämän tutustumisjakson jälkeen minulle tarjottiin Klubitalolta kesätyöpaikkaa, jonka otin innoissani vastaan. Tämän jälkeen olen ollut Klubitalon kesätyöntekijänä myös vuosina 2008 ja 2009, ja vuonna 2009 tein Klubitalolla sijaisuuudet myös kevään ja syksyn aikana. Klubitalomalli ja Lohjan Klubitalon toimintatavat ovat minulle näin ollen tuttuja jo entuudestaan.

Keväällä 2009 talon johtaja ehdotti minulle opinnäytetyön aihetta, joka koski Klubitalon toimintaa. Koska Klubitalo on toiminut Lohjalla jo vuodesta 2006 lähtien, johtaja kaipasi mielikuvakartoitusta siitä, miten yhteistyökumppanit kokevat talon toiminnan. Ennen opinnäytetyöni aloittamista talolle oli jo tehty ulkopuolisena tilaustyönä tutkimus siitä, mitä merkitystä Klubitalolla on sen jäsenille, eli mielenterveyskuntoutujille. (Koskinen, 2008.) Yhteistyökumppaneiden mielikuvia kartoittava tutkimus on näin ollen hyvä jatke edellä mainitulle selvitykselle. Lisäksi mielikuvakartoituksen tekeminen juuri nyt oli hyvä idea, sillä Klubitalo on irtautunut entisestä taustayhdistyksestään eli Lohjan seudun mielenterveysseura ry:stä, ja sille on perustettu uusi taustayhdistys, Hiiden alueen Klubitalot ry.

Ajatuksena on alusta saakka ollut, että työ olisi hyödyllinen Klubitalolle ja sen toiminnalle ja tulevalle kehitykselle. Tutkimuksen perimmäisenä tarkoituksena on olla talon toimintaa kehittävä arviointitutkimus, eli arvioida sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden mielikuvia Klubitalosta. Lisäksi uuden yhdistyksen hallituksen jäsenet saavat tietoa siitä, miten yhteistyö eri toimijoiden kanssa sujuu Lohjalla ja lähikunnissa. Tämän tutkimuksen tarkoitus ei kuitenkaan ole varsinaisesti liittyä uuden taustayhteisön perustamiseen, tai sen perustehtävän määrittelyyn sinänsä, koska taustayhteisö perustettiin kun opinnäytetyöni oli vielä tekeillä.

Aihe on ajankohtainen, sillä kolmannen sektorin sekä julkisen sektorin yhteistyöstä hyvinvointiyhteiskunnassamme on puhuttu viimeaikoina runsaasti. Koen, että tämän aiheen valitseminen opinnäytetyökseni on perusteltu ammatillista kasvua ajatellen, sillä opinnäytetyön tekeminen Klubitalolle on tietynlainen ympyrän sulkeutuminen näitten opiskeluvuosieni ajalta. Olen oppinut talolla ollessani paljon tämän alan työstä ja olenkin hyvillä mielin siitä, että se on myös lopputyöni kohteena. Tulevana yhteisöpedagogina oli myös hienoa tehdä opinnäytetyö sosiaalialan järjestömaailmaan liittyen. Koin opinnäytetyöni tekemisen merkityksellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä minulle että Klubitalolle, koska tilaus tuli talon tarpeista käsin ja opinnäytetyöni on siis vahvasti työelämäpohjainen.

Opinnäytetyöni koostuu seuraavista tutkimuskysymyksistä:

1. Mitä mielikuvia Klubitalo ja sen toiminta herättävät yhteistyökumppaneissa?
2. Mikä on Lohjan Klubitalon rooli palveluiden tuottajana ja yhteistyökumppanina?
3. Miten nähdään yhteistyö järjestön kanssa? Millainen merkitys on sillä, että Klubitalon taustayhteisönä on järjestö? (Eli Lohjan seudun mielenterveysseura ry)
4. Millä tavalla mielenterveysseuran mielikuvat yhdistyvät Klubitalon mielikuviin?
5. Mitä odotuksia Klubitalon uudelle taustayhteisölle asetetaan?

Tutkimuksen punaisena lankana pidin ensimmäistä tutkimuskysymystä, sillä idea tämän opinnäytetyön tekemiseen on lähtenyt siitä. Lisäksi annoin kaikille tutkimukseen osallistuville tahoille mahdollisuuden kertoa terveisiä ja toiveita Klubitalolle. Tarkoituksena oli myös selvittää, miten järjestöön suhtaudutaan tällaisen palvelun tarjoajana. Lisäksi pidin koko ajan mielessäni sen, kuinka hyödyllistä talon tulevaisuuden kannalta on selvittää, millaista yhteistyön toivotaan olevan tulevaisuudessa, ja millaisia kehitysjatoksia yhteistyökumppaneilla on talon toimintaa sekä yhteistyötä koskien. Lohjan Klubitalon rooli palveluiden

tuottajana oli kiinnostava konsepti, sillä Klubitalon toimintatavat ovat erilaiset verrattuna julkisen sektorin toimijoihin.

Teemahaastattelurunko koostui suunnittelemani aiheeseen liittyvistä kysymyksistä ja postikyselyn runko sisälsi hyvin paljon avoimia kysymyksiä, suljettuja kysymyksiä oli vain kaksi kappaletta. Koenkin, että laadullista aineistoa sain kerättyä runsaasti. Postikyselyiden mukana lähetin myös postimerkillä varustetun vastauskuoren, saatekirjeen sekä Klubitalon esitteen, jotta vastausprosentti muodostuisi mahdollisimman suureksi. Klubitalon esitteellä pystyin myös samalla markkinoimaan Klubitaloa yhteistyökumppaneille.

1.1 Kansainvälinen Klubitaloliike sekä standardit

Klubitaloliikkeellä on jo pitkälle ulottuva ja kansainvälinen historiansa. Seuraavissa kappaleissa käsittelen ensin kansainvälistä Klubitaloliikettä ja sen historiaa sekä standardeja eli laatusuosituksia. Tämän jälkeen kerron Klubitaloista kansallisella tasolla eli käsittelen Klubitaloja Suomessa ja sen jälkeen kerron paikallistasosta, eli Lohjan Klubitalosta.

Klubitaloliike on alun perin saanut alkunsa Yhdysvalloista, New Yorkista vuonna 1944. Tuolloin pieni ryhmä paikallisesta mielisairaalasta kotiutuvia avohoitopotilaita päätti pitää yhteyttä toisiinsa, ja ryhmä kutsui itseään nimellä WANA, joka koostuu sanoista We Are Not Alone. He pyrkivät välttämään eristäytymistä sekä yksinäisyyttä, mitkä ovat tyypillisiä ongelmia mielenterveyskuntoutujille. Ryhmä piti yhteyttä sairaalasta poispäässeisiin ja tapasi toisiaan esimerkiksi kahviloissa.

Vuonna 1948 WANA sai järjestettyä rahoituksen jolla se hankki itselleen oman kokoontumistilan. Tämä keskellä Manhattania sijaitseva talo sai nimekseen Fountain House. Vuonna 1955 WANA palkkasi johtajakseen John Beardin, joka oli innokas sosiaalityöntekijä. Hän ymmärsi, että klinikat, sairaalat, lääkehoito ja terapia saattoivat tuoda helpotusta mielisairauksien akuutteihin oireisiin, mutta niistä ei ollut juuri apua sairauden tuomiin sivuvaikutuksiin. Niitä ovat esimerkiksi köyhyys, työttömyys, toimettomuus, yksinäisyys sekä eristäytyminen. Beard

uskoi vahvasti, että myös pitkäaikaisesta mielisairaudesta kärsineillä ihmisillä on oikeus mielekkääseen työhön ja toimintaan sekä kunnioitukseen ja itsekunnioitukseen. Hän uskoi, että ihmiset kykenevät kuntoutumaan yhteiskunnan jäseniksi sekä palaamaan tuettuna työelämään. Klubitalomalli on hänen ansioitaan, sillä hän synnytti idean Klubitalosta, jossa ihmiset ovat potilaiden tai asiakkaiden sijaan jäseniä. Hän unelmoi talosta, jossa on vain muutama työntekijä ja niin paljon jäseniä, että työntekijöiden on pakko turvautua jäsenten työpanokseen.

Vähitellen Klubitaloja alkoi syntyä ympäri Yhdysvaltoja, ja myöhemmin ympäri maailmaa. Vuonna 1976 Fountain House sai rahaa kansainvälisen koulutusohjelman käynnistämiseksi, ja tuolloin aloitettiin eri puolilta maailmaa tulleiden jäsenten sekä työntekijöiden kouluttaminen. Tällä hetkellä Fountain House - mallin mukaan toimivia Klubitaloja on yli 400 noin 30 eri maassa. Euroopan ensimmäinen Klubitalo avattiin Tukholmassa vuonna 1980 ja Suomen ensimmäinen Klubitalo, Näsinkulma, avattiin Tampereella vuonna 1995. (Suomen Fountain House – klubitalojen verkosto ry, 2010.)

Klubitalojen toiminta perustuu kansainvälisiin standardeihin eli laatusuosituksiin, joita on 36 kappaletta (ks. Liite 4). Standardit on jaettu kahdeksaan eri osioon, joita ovat jäsenyys, henkilösuhteet, tilat, työpainotteinen päivä, työllistyminen, koulutus, talon toiminta sekä rahoitus, johto ja hallinto. (Suomen Fountain House – klubitalojen verkosto ry, 2010.) Standardit on luonut kansainvälinen Klubitalojen kehittämiskeskus ICCD, joka perustettiin vuonna 1994. Lyhennelmä tulee sanoista International Center for Clubhouse Development. Klubitalojen kuntoutusmalli määrittellään näissä kansainvälisissä standardeissa. Standardeissa ilmaistut periaatteet ovat keskeisiä auttaessa ihmisiä, joilla on mielenterveyden ongelmia, tulemaan toimeen ilman sairaalahoitoa sekä saavuttamaan sosiaalisia, ammatillisia ja taloudellisia tavoitteita. Standardit toimivat myös jäsenten perusoikeuksien määrittelynä sekä eettisenä ohjesääntönä henkilökunnalle, hallitukselle sekä hallintoon osallistuville henkilöille. Standardit edellyttävät Klubitalon toimivan paikkana, joka kunnioittaa jäseniään ja antaa heille mahdollisuuksia. (Pöyhönen 2003, 15.)

Standardit luovat pohjan koko Klubitalomallille ja ne toimivat punaisena lankana talon arjessa; kaiken Klubitalon toiminnan tulisi perustua niihin. Standardeja käytetäänkin Klubitalotoiminnan laadun mittapuuna.

1.2 Klubitalot Suomessa

Tässä kappaleessa kerron suomalaisten Klubitalojen historiasta ja synnystä, rahoituksesta sekä taustaorganisaatioista, yhteistyömuodoista sekä Klubitalojen toiminnasta Suomessa.

Suomen ensimmäinen Klubitalo, Näsinkulma, avattiin Tampereella vuonna 1995. Seuraavan kolmen vuoden aikana toimintansa aloittivat myös Kyykerin, Karvetin, Helsingin, Äänekosken ja Karhulan Klubitalot. Tällä hetkellä Klubitaloja on Suomessa 22 kappaletta, joista uusin on Savonlinnan Klubitalo LinnaKlubi, joka avattiin 6.4.2009. Klubitalojen toimintaa rahoittavat pääasiassa Raha-automaattiyhdistys (eli RAY) sekä kunnat, yksi Suomen Klubitaloista on kokonaan kunnan rahoittama. Vuonna 2007 Klubitaloille myönnettiin RAY:n avustusta noin kaksi miljoonaa euroa. Raha-automaattiyhdistyksen tulevaisuuden näkymät Klubitalojen rahoittamiseksi ulottuvat tällä hetkellä vuoteen 2012 saakka. Suomessa Klubitaloja on verrattain paljon; Norjassa Klubitaloja on 7 kappaletta, Ruotsissa 11, Tanskassa 7 sekä Islannissa yksi Klubitalo (Suomen Fountain House – Klubitalojen verkosto ry). Suomi onkin noussut lyhyessä ajassa yhdeksi maailman johtavaksi Klubitalomaaksi, kun puhutaan Klubitalojen määrästä verrattuna asukaslukuun. Suomessa klubitalot keskittyvät Etelä- ja Itä-Suomeen.

Klubitalomalliin sisältyy periaate, jonka mukaan Klubitalolla on itsenäinen hallitus tai johtokunta. Mikäli Klubitalo on tukijärjestön alainen, tulisi sillä olla erillinen asiantuntijoista koostuva neuvottelukunta. Suomalaiset Klubitalot sekä niiden taustajärjestöt ovat luonteeltaan suurimmaksi osaksi yksityisiä sosiaali- ja terveysalalla toimivia yhdistyksiä, jotka tarjoavat avomielenterveyspalveluja kolmannella sektorilla. (Hietala – Paalasmaa & Hujanen & Härkäpää & Reuter 2009, 27.) Lehdon (2005) mukaan taustaorganisaation tehtävänä on pääasiassa toi-

mintaedellytysten luominen, eli esimerkiksi toiminnan rahoituksen järjestäminen sekä jokapäiväisen toiminnan tukeminen (Hietala – Paalasmaa ym. 2009, 30).

Suomalaisilla Klubitaloilla on runsaasti erilaisia sidosryhmiä sekä yhteistyötahoja. Yhteistyötä tehdään muiden suomalaisten Klubitalojen kanssa sekä kansainvälisen Klubitalojen kehittämiskeskus ICCD:n kanssa. Tärkeitä sidosryhmiä ovat myös esimerkiksi julkiset kuntoutus- ja hoitotahot, muun muassa sairaalat, mielenterveystoimistot, kuntoutuskodit, sosiaalityö sekä asumispalvelut. Yhteistyökumppaneina toimivat myös muut kolmannen sektorin toimijat, kuten esimerkiksi mielenterveyteen erikoistuvat järjestöt. Yhteistyötä tehdään myös kuntien sekä Kelan, työvoimatoimiston, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden kuten Kuntoutussäätiön, rahoittajien kuten esimerkiksi Raha-automaattiyhdistyksen, kaupungin tai kunnan, oppilaitosten, päättäjien, yritysten edustajien ja seurakuntien kanssa. (mt., 2009, 30 - 31.)

1.3 Lohjan Klubitalo

Tässä luvussa tarkastelen Lohjan Klubitalon sekä Klubitalon jäsenen käsitteitä, kenelle Klubitalo on tarkoitettu, sekä mitä talolla tehdään ja mihin talon toiminnalla pyritään. Lohjan Klubitalon toimintatavat ovat yleismaailmallisia sikäli, että kaikkien Klubitalojen toiminta pohjautuu samoihin standardeihin. Kerron hieman myös siirtymätyöpaikan käsitteestä.

Klubitalo on aloittanut toimintansa Lohjalla 5.6.2006. Tammikuussa 2010 jäseniä oli 82, joista naisia oli 39 ja miehiä 42. Kävijöiden keski-ikä on 41 vuotta. Klubitalon toiminnan keskeisin tarkoitus on tukea mielenterveyskuntoutujien eli talon jäsenten selviytymistä jokapäiväisessä elämässä, ja auttaa heitä palaamaan yhteiskunnan täysivaltaisiksi jäseniksi.

Klubitalo on siis mielenterveyskuntoutujien sekä palkatun henkilökunnan yhdes- sä muodostama yhteisö, jäsentalo. Tällä hetkellä talolla työskentelee kolme ohjaajaa, joista yksi on puolipäiväinen. Talo on avoinna arkipäivisin kello 8-16 sekä yhden päivän juhlapyhinä, esimerkiksi joulun pitkinä pyhinä tai pääsiäisenä. Klubitalo tarjoaa työpainotteisen päivän johon sisältyy esimerkiksi ruuanlaittoa

ja kaupassa käymistä, atk-töitä sekä lehden toimitusta, mielekästä tekemistä yhdessä sekä vertaistukea. Talolla on myös vapaa-ajanohjelmaa, kuten keski-
viikon peli-illat, sekä retkiä ja juhlapyhinä kahvittelua.

Klubitalolla jäsen kuuluu tasa-arvoiseen yhteisöön, joka tukee häntä sekä pitää jäseniinsä yhteyttä. Lisäksi Klubitalo tukee jäsentensä työllistymiseen tai opiske-
luun liittyviä tavoitteita. Klubitalo ei ole hoitopaikka, joten toimintaan ei kuulu lääkehoitoa tai terapiaa ja täten ohjaajakaan eivät ole hoitajia, vaan ohjaajia. Talo on tarkoitettu lohjalaisille sekä Lohjan ympäristökunnissa asuville 18–65 –
vuotiaille henkilöille, joilla on tai on ollut psykiatrinen sairaus. Ympäristökunnilla tarkoitetaan Vihtiä, Nummi-Pusulaa ja Siuntiota, sekä mahdollisesti muitakin ympäristökuntia. Klubitalon jäsenellä on siis ollut takanaan joko hoitajakso tai -
jaksoja psykiatrisessa hoidossa, hän on joko kotiutumassa psykiatrisesta hoi-
dosta, hänellä on saattanut olla aikaisemmin hoitokontakti psykiatrian avohuol-
lon yksikköön, poliklinikkaan, päiväosastoon tai muuhun vastaavaan, tai hänelle on annettu psykiatrinen diagnoosi. Klubitalolle ei tarvitse lähetettä; jäseneksi liit-
tyminen sekä talolla käyminen perustuvat täysin vapaaehtoisuuteen ja ovat jä-
senelle maksuttomia.

Klubitalon jäseneksi pääsee sopimalla ensin tutustumiskäynnin ajankohdan esimerkiksi soittamalla, ja kokeilemalla sen jälkeen, onko talon toiminta itselle sopivaa. Keneltäkään Klubitalolle tulevalta ei kysytä diagnoosia paperilla – riit-
tää, että jäseneksi haluavalla on jokin edellä mainituista edellytyksistä. Jäse-
neksi liittyminen on kuitenkin Klubitalolla käymisen edellytys ja se on voimassa niin kauan kuin jäsen itse haluaa. Jäsenyyden voi keskeyttää halutessaan. Klu-
bitalolla tulee vallita turvallinen ilmapiiri, ja jäseneksi liittymisellä tahdotaan vies-
tittää, että jäseneksi liittyvä mielenterveyskuntoutuja liittyy samalla yhteisöön, tietynlaiseen klubiin, jossa jokaisella jäsenellä on tai on ollut jonkinasteinen psy-
kiatrinen sairaus. Jäseneksi liittynyt henkilö voi käydä Klubitalolla silloin kun itse haluaa, oli se sitten joka päivä, kerran tai pari viikossa, pari kertaa kuussa tai esimerkiksi muutaman kerran vuodessa. (Lohjan Klubitalon esite, 2009.)

Klubitalomalliin kuuluu myös yhteydenpitojärjestelmä, niin sanottu reach out. Jäsenille, jotka eivät ole käyneet vähään aikaan Klubitalolla, saatetaan esimer-

kiksi soittaa, lähettää tekstiviesti tai postikortti. Kosken Klubitalon henkilökunta sekä jäsenet (2003, 149) toteavatkin, että toimivalla ja tehokkaalla yhteydenpidolla jäseniin luodaan tietoisuus siitä, että he ovat arvokkaita ihmisiä ja että heistä välitetään. Heitä odotetaan ja he ovat tervetulleita Klubitalolle. Heidän työpanoksensa on tärkeää talon työpäivässä, sillä ilman jäseniä ei ole Klubitalokaan. (Kosken Klubitalon henkilökunta ja jäsenet 2003, 149.) Yhteydenpitoväli vaihtelee esimerkiksi yhdestä päivästä kahteen viikkoon, mutta jäsen saa myös kieltäytyä yhteydenpidosta niin halutessaan.

Kansainväliseen Klubitalomalliin kuuluu hyvin oleellisena osana myös siirtymätyöohjelma. Siirtymätyöohjelman tarkoituksena on aktivoida halukkaita jäseniä työelämään Klubitalon tuen avulla. Kun Klubitalo löytää sopivan siirtymätyöpaikan, tehdään työpaikan kanssa työsopimus. Siirtymätyöpaikan ehtoihin kuuluu, että työntekijälle maksetaan vähintään alan minimipalkkaa. Siirtymätyö on luonteeltaan usein osa-aikaista työtä, esimerkiksi muutama työtunti päivässä tai viikossa. Siirtymätyöohjelmaa ei vielä ole otettu käyttöön Lohjalla, mutta Klubitalomalliin kuuluvana osana se on lähitulevaisuuden suunnitelmissa.

Klubitalon toimintaa rahoittavat Lohjan kaupunki sekä Raha-automaattiyhdistys. Vuonna 2009 Raha-automaattiyhdistys tuki talon toimintaa 85.000 eurolla ja Lohjan kaupunki 30.000 eurolla. Raha-automaattiyhdistyksen avustussuunnitelmat Klubitalojen toiminnan tukemiseksi ulottuvat tällä hetkellä vuoteen 2012 saakka. Muista kunnista kuin Lohjalta tulevien jäsenten osalta Klubitalo laskuttaa kotikuntaa toteutuneista käyntipäivistä. Näistä kertyy noin 20.000 euroa vuodessa. Klubitalon toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen joten se ei ole lakisääteistä, toisin kuin esimerkiksi kunnan tarjoama psykiatrinen hoito tai sairaaloiden päiväosastot.

2 KOLMAS SEKTORI HYVINVOINTIPALVELUJA TÄYDENTÄMÄSSÄ

Kolmannen sektorin palvelut yleensä eroavat julkisen sekä yksityisen sektorin palveluista, mutta toimivat täydentävänä osana hyvinvointipalvelujen tuottamisessa. Koska Klubitalo on kolmannen sektorin palvelu, käyn seuraavaksi läpi kolmannen sektorin asemaa hyvinvointipalvelujen tuottajana Suomessa.

2.1 Kolmas sektori hyvinvointipalvelun tuottajana

Lohjan Klubitalo on alun perin ollut Lohjan seudun mielenterveysseuran aloittama projekti, joten se sijoittuu vahvasti kolmannelle sektorille sosiaali- ja terveysalalla. Kolmannen sektorin palveluntuottajana Klubitalo tekee yhteistyötä julkisen sektorin kanssa sekä Lohjalla että lähikunnissa, esimerkiksi Vihdin, Siuntion sekä Nummi-Pusulän kanssa.

Kolmas sektori käsitteenä on saanut alkunsa parikymmentä vuotta sitten muun muassa Yhdysvalloista sekä Iso-Britanniasta. Siellä kolmas sektori käsitteenä syntyi tilanteessa, jossa politiikassa etsittiin vaihtoehtoja laajalle julkiselle sektorille. Julkisen ja yksityisen sektorin taloudellisesta, toiminnallisesta ja sosiaalisesta epäonnistumisesta käsin alkoivat korostua muun muassa kolmannen sektorin erilainen suhde asiakkaisiin, sekä erilaiset toiminnan lainalaisuudet. Suomessa kolmannen sektorin käsite on painottunut enemmän julkisen sektorin ongelmien sijaan täydentävien ja välittävien piirteiden korostamiseen. Myös suomalaisessa hyvinvointi- ja yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa kolmas sektori löydettiin yhdeksi vastaukseksi, kun keskusteltiin siitä, miten yhdistää supistuvien resurssien tilanteessa toisiinsa moraalinen velvollisuus huolehtia niistä, jotka eivät kykene itse huolehtimaan itsestään, sekä taloudellisen tehokkuuden edellytysten kehittyminen ja sitä kautta resurssien tuottaminen sosiaaliturvalle. (Laamanen & Ala – Kauhaluoma & Nouko - Juvonen 2002, 22.)

Martti Siisiäisen (1999) mukaan kolmannesta sektorista on puhuttu silloin, kun järjestöjen palveluista sekä vertaisuuteen ja samaistumiseen perustuvista sosiaalisen tuen muodoista on haettu vaihtoehtoja julkiselle hyvinvointipalvelujen tuottamiselle. Kolmannen sektorin käsite on ymmärretty aatteellisten ja yleishyödyllisten kansalaisjärjestöjen muodostamaksi kokonaisuudeksi. Keskeisimpiä toimijoita ovat sosiaali- ja terveysalan järjestöt, jotka usein täydentävät kuntien palveluja toiminnallaan. (Myllymäki 2003, 16.) Kolmas sektori on määritelty julkisen sektorin, markkinoiden ja kotitalouksien väliin jääväksi alueeksi, jolla toimitaan vapaaehtoistyön, järjestökentän sekä muun kansalaisaktiivisuuden toimien. Kolmas sektori on rajattu esimerkiksi siten, että se koostuu ei-valtiollisiksi

ja voittoa tuottamattomiksi luokiteltavissa olevista toimijoista, ensisijassa yhdistyksistä, säätiöistä sekä järjestöpohjaisista osuuskunnista (Laamanen ym. 2002, 23.)

Arvo Myllymäen (2003) mukaan järjestöjen tuottamilla palveluilla on monia vahvuuksia verrattuna kunnalliseen palvelutuotantoon. Järjestöjen palvelut ovat usein palvelun käyttäjän kannalta joustavampia. Niillä on myös mahdollisuus ylittää monia toimiala- ja kuntarajoja, ja uudet toimintatavat käyvät mahdollisiksi. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistoiminta tehostaa sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää. Palvelujen uudelleen organisointi ja uudenlaisten järjestämistapojen valinta voi tuoda uusia, vaihtoehtoisia palvelumuotoja entisten rinnalle. Palvelujen järjestämisessä korostuu sosiaalipolitiikan toimijoiden välisen työn- ja vastuunjaon yhdistelmä, jossa julkinen sektori, kaupalliset palveluntuottajat ja kansalaisyhteiskunta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut limittäin. (Myllymäki 2003, 78.)

Palveluja tuottava järjestötoiminta on Sakari Möttösen (2002) mukaan sellaista, että järjestöjen palvelut paikkaavat sekä täydentävät julkisia palveluja tai ovat muuten niihin rinnastettavia. Palvelun käyttäjä ei maksa palveluista täyttä hintaa koska palvelujen tuottaminen edellyttää kunnan rahoitusta joka voi tapahtua joko yksittäisten maksusitoumusten tai pitempiaikaisten ostopalvelusopimusten avulla. Järjestöjen ja kunnan välinen suhde pohjautuu siihen, että kunta toimii sekä palvelun ostajana että palvelun käyttäjän edustajana. (Ruuskanen 2002, 128.) Klubitalo tuottaa mielenterveyspalvelun, joka ylittää kuntarajoja. Talo tekee paljon yhteistyötä julkisen terveydenhuollon kanssa, ja toivottavaa onkin, että Lohjan Klubitalon sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistoiminta tehostaisi sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmää, aivan kuten Myllymäki (2003, 78) esitti. Möttösen (Ruuskanen 2002, 128) kertoman tavoin lähikunnat ostavat Klubitalolta palvelua, ja Lohja yhtenä kuntana rahoittaa palvelua suuremmalla rahasummalla vuosittain. Useat Klubitalon yhteistyökumppanit olivatkin sitä mieltä, että Klubitalo tukee julkista terveydenhuoltojärjestelmää; tämä tutkimustulos on nähtävissä myös muista tähän aihepiiriin liittyvistä tutkimuksista.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtiosuudesta (733/92 4 pykälä) toiminnan järjestämisestä todetaan, että kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla ne joko itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä tai hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. (Möttönen & Niemelä 2005, 151).

2.2 Aiemmin tehdyt tutkimukset

Seuraavaksi käsittelen aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja julkaisuja, jotka liittyvät opinnäytetyöni aiheeseen. Ensimmäiseksi käsittelen Kari A Koskisen Klubitalolle tekemää tutkimusta, toiseksi Hanna Leppäsen Humanistisessa ammattikorkeakoulussa valmistunutta tutkimusta ja kolmanneksi korkeakoulujen ulkopuolella tuotettuja tutkimuksia. Näistä tutkimuksista on ollut hyötyä oman opinnäytetyöni tekemisessä, ja aiheesta kiinnostuneet voivat tutustua kyseisiin tutkimuksiin.

Kari A Koskinen Printel Oy:stä teki Klubitalon pyynnöstä vuonna 2008 tutkimuksen, joka arvioi Lohjan Klubitalon toiminnan vaikuttavuutta jäsentensä elämään. Tulosten mukaan jäsenet olivat yksimielisiä siitä, että talon toiminnalla on myönteisiä vaikutuksia kuntoutumisen kannalta ajateltuna. Tutkimuksen tulokset eivät varsinaisesti liity omaan opinnäytetyöhöni, sillä kyseisen tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida Klubitalon vaikuttavuutta jäsenten näkökulmasta, ei yhteistyökumppaneiden. Tämä tutkimus kuitenkin on toiminut ikään kuin eräänlaisena pohjana ja ideana sille, miksi seuraava askel olikin yhteistyökumppaneiden mielikuvien kartoittaminen, eli tämän opinnäytetyön tekeminen. Siksi koenkin, että myös kyseinen tutkimus on syytä ottaa mukaan pohdittaessa aiheesta olevaa aiempaa tutkimustietoa.

Korkeakoulutasolla Klubitaloja koskevia tutkimuksia on tehty jonkin verran. Eri ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opinnäytetyötietokannoista löysin muutamia aiheita koskevan opinnäytetyön. Humanistisen ammattikorkeakoulun tietokannasta löytyi opinnäytetyö, joka on lähellä omaa aiheitani. Sen on tehnyt

Hanna Leppänen Äänekosken Klubitalolle vuonna 2007. Kyseisessä opinnäytetyössä selvitetään, keiden Jyvässeudun mielenterveysalan toimijoiden kanssa Suvimäen Klubitalo tekee yhteistyötä, ja millaista yhteistyö on. Leppäsen mukaan yhteistyön nähtiin toimivan pääosin hyvin Suvimäen Klubitalon kanssa. Suvimäen Klubitalon yhteistyökumppanit arvostivat Klubitalossa työtoimintaa ja aktivointia, monipuolisuutta, vapaaehtoisuutta, matalan kynnyksen luonnetta, sosiaalisten suhteiden tukemista, asiakaslähtöisyyttä, tasa-arvoa sekä toisen kunnioittamista, arjen rytmittämistä, toivon antamista, maksuttomuutta sekä vertaistukea. Kyseinen opinnäytetyö tuotti myös yhteistyön kehittämissuhteita. Niitä olivat yhteiset tavoitekeskustelut, palaverit sekä neuvottelut sekä tiedonkulun parantaminen, nuorille suunnatun toiminnan lisääminen, yhteistyön lisääminen sekä yhteistyökumppanin oman aktiivisuuden lisääminen mielenterveyskuntoutujien ohjaamisessa Klubitalolle. Erään yhteistyökumppanin mielestä Klubitalon standardit olivat hidasteena aktiiviselle yhteistyölle muiden toimijoiden kanssa. (Leppänen 2007, 36 - 39, 28.)

Suomen Kuntaliitto teki vuonna 2002 tutkimuksen, jossa vertaillaan kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kokemuksia sosiaali- ja terveystalouteen liittyvistä yhteistyöprojekteista. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jotta kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyövalmiuksia olisi helpompi lisätä. Tavoitteena oli myös lisätä projektiyhteistyön tuloksellisuutta. Kyseisessä tutkimuksessa on ollut mukana sekä kuntia että kolmannen sektorin organisaatioita. Yhdeksän kymmenestä tähän tutkimukseen vastanneista katsoi, että yhteistyön avulla on voitu parantaa edellytyksiä tunnistaa kuntalaisten palveluntarpeita, kohentaa syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten asemaa, sekä edistää hyvinvointipalvelujen saatavuutta. Sekä kuntien että järjestöjen edustajien mukaan heikoimman linkin yhteistyössä muodostivat riittämättömät resurssit sekä taloudellisesti, että henkilöstöresursseihin liittyen. (Laamanen ym. 2002.)

Möttönen ja Niemelä (2005) käsittelevät kirjassaan Kunta ja kolmas sektori sekä kuntien että järjestöjen näkökulmasta millaista yhteistyötä kuntien ja järjestöjen tulisi tehdä erilaisten kehityssuuntien näkökulmasta. Heidän mukaansa kolmannella ja julkisella sektorilla on erilaisia odotuksia yhteistyön muodoista; julkinen sektori toivoo, että kolmas sektori olisi merkittävä palvelujen tuottaja. Kolman-

nen sektorin toiminnan toivotaan helpottavan julkiseen palvelujärjestelmään kohdistuvia paineita. Kolmas sektori näkee perustehtävänsä olevan muun kuin palvelutehtävän, ne siis painottavat enemmän edunvalvontaa, yhteisöllisyyden ylläpitämistä, vertaistukea sekä vapaaehtoistoimintaa käsittäviä tehtäviä. (Mötönen & Niemelä 2005.)

Raha-automaattiyhdistys teetti vuonna 2009 tutkimuksen, jossa selvitettiin suomalaisten Klubitalojen jäsenistöä, Klubitalojen keskeisiä toimintamuotoja, Klubitalotoiminnan taloudellisia vaikutuksia sekä toiminnan vaikutuksia jäsenten hyvinvointiin ja elämänhallintaan (Hietala - Paalasmaa ym. 2009,142.) Yhtenä tutkimuskysymyksenä oli selvittää, miten yhteistyö toteutuu alan muiden toimijoiden kanssa. Kyseisessä tutkimuksessa selvisi, että yleisesti vastaajat pitivät toimintaa laadukkaana, välttämättömänä sekä tärkeänä. Tutkimuksen johtopäätös on, että Klubitalolla on selvä ja tärkeä merkitys mielenterveyspalvelujen osana, sekä järjestelmän tuottamien palvelujen täydentäjänä (mt., 2009, 143.) Joissakin kunnissa Klubitalo koettiin kiinteänä osana kunnan mielenterveyspalveluita (mt., 2009, 73).

2.3 Miksi järjestön toiminnan arviointi on tärkeää?

Opinnäytetyöni tarkoitus on arvioida mielikuvia Klubitalon toiminnasta sidosryhmien näkökulmasta. Sen vuoksi käsittelen tässä kappaleessa järjestön toiminnan arviointiin liittyviä asioita.

Arviointi on asian tai toiminnan arvon määrittelemistä. Arvioinnin tehtävät kolmannella sektorilla eivät yleensä juuri poikkea muista organisaatioista, mutta olennaisin ero julkisiin ja yksityisiin organisaatioihin verrattuna on arvioinnin perusteissa eli arvopohjassa. Sosiaali- ja terveysjärjestöissä arvioinnin kohteena ovat usein projektit sekä palvelut, joiden tarkoitus on auttaa ihmistä. Yleensä arvioinnin odotetaan tuottavan tietoa siitä, toteutuuko toiminta arvojen ja tavoitteiden mukaisesti. (Paija 2008, 20.)

Yhdistyksissä tarvitaan yksinkertaisia työvälineitä, joiden avulla hallitus löytää ne toimintatavat, jotka parhaiten edistävät yhdistyksen perustehtävän toteutu-

mista. Toiminnan systemaattisen arvioinnin avulla paikallisyhdistykset voivat omaan arvoperustansa tukeutuen vastata jäsenistönsä tarpeeseen, ja ottaa samalla huomioon olemassa olevat voimavaransa. Yhdistystoiminnan arvioinnilla yhdistystä johtavat henkilöt saavat tietoa siitä, tehdäänkö oikeita asioita oikeassa paikassa sekä oikeaan aikaan. (Järvi-hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysturvan edistämisen keskus 2009.) Yhdistystoiminnassa arviointi auttaa näkemään, onko käynnistettyjen tai käynnistettävien projektien toiminta ollut tarkoituksenmukaista sekä tuloksellista. (Järvi-hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysturvan edistämisen keskus 2009).

Yhdistyksen on arvioinnin avulla helppo löytää jo olemassa olevat vahvuutensa, tai esimerkiksi muuttaa vahvuuksiaan vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä. Arvioinnilla löydetään vahvuuksia sekä kehittämistarpeita. Jos paikallisyhdistyksellä on halua tarkastella omaa toimintaansa, se voi löytää myös niitä alueita, missä saatetaan tarvita parannusta tai kehitystä. Arvioinnin avulla voidaan myös motivoida yhdistyksen toimijoita, ja he saavat voimavaransa esille. Se myös kannustaa uuden oppimiseen. (Järvi-hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysturvan edistämisen keskus 2009.)

Verkostomaisissa yhteistyörakenteissa käytetään paljon resursseja, ja niillä on tärkeä merkitys palvelujen sujumiselle. Ammatilliset yhteistyöverkostot ovat voimavarojen kokoamisen, jakamisen sekä käytön ohjaamisen työvälineitä. Verkostolla kootaan osallisten voimavaroja käytettäväksi yhteisiin tarkoituksiin, jotta voidaan edistää verkostoon kuuluvien etuja sekä edistää yhteisiä tavoitteita. Arvioinnissa tärkeää on verkoston käyttökelpoisuus sekä tuloksellisuus yhteistyön rakenteena. (Viirakorpi 2007, 26.)

Sosiaali- ja terveysjärjestöt tavoittavat hyvin erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa eläviä ihmisiä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta tämä on erittäin myönteistä, ja se onkin sosiaali- ja terveysjärjestöjen vahvuus. Tätä järjestöjen kannattaa korostaa myös muille tahoille, koska sitä ei välttämättä tiedetä. (Särkelä 2007, 7.)

3 TYÖN TOTEUTUS

Kuten jo johdannossa mainitsin, aloitin työn toteutuksen huhti - toukokuussa 2009 kirjoittamalla opinnäytetyön tutkimussuunnitelman. Kävimme tutkimussuunnitelman yhdessä läpi Klubitalon johtajan eli työelämäohjaajan sekä ohjaavan opettajan kanssa. Mietimme yhdessä Klubitalon johtajan kanssa mitä tahoja kannattaisi sisällyttää tähän kyseiseen kartoitukseen. Valitsimme pääosin sellaisia yhteistyökumppaneita jotka olivat olleet eniten tekemisissä Klubitalon kanssa, mutta mukaan otettiin myös sellaisia toimijoita jotka eivät olleet tehneet yhteistyötä yhtä tiiviisti. Opinnäytetyöni haastattelut toteutin kesä-, heinä- ja elokuussa 2009 ja postikyselyt postitin elo-syyskuussa 2009.

3.1 Tutkimuksen kohderyhmä

Kohderyhmät postikyselylle sekä haastatteluille mietittiin jo ennen opinnäytetyön tulosten keräämisen aloittamista. Opinnäytetyöhöni osallistui Klubitalon yhteistyökumppaneita jotka ovat tehneet yhteistyötä enemmän tai vähemmän. Yhteistyötahoista mukana olivat Paloniemen psykiatrinen sairaala, Lohjan psykiatrian poliklinikka sekä psykiatrian poliklinikan kotikuntouttaja, Vihdin psykiatrinen poliklinikka, Lohjan perusturvakeskuksen Siuntion yksikkö, Lohjan akuuttipsykiatrian päiväyksikkö, Siuntion terveyskeskus, Nummi-Pusulän perusturva sekä Lohjan päihdekliniikka. Onnistuin saamaan eri alan edustajia mukaan opinnäytetyöhöni mikä oli erittäin positiivista. Postikyselyt sekä haastattelut mukaan lukien opinnäytetyöhöni osallistui sairaanhoitajia, sosiaalityöntekijöitä, lääkäri, psykologi sekä kotikuntouttaja. Näin ollen eri alojen tietämys sekä kokemus tulivat hyvin edustetuksi opinnäytetyöni tuloksissa. Muiden kuntien edustajina mukana olivat yhteistyötahot Siuntiosta, Vihdistä sekä Nummi-Pusulasta. Näin ollen sain kattavamman kuvan Klubitalon yhteistyökumppaneiden mielikuvista ja yhteistyökuntien toimijoiden ääni saatiin kuuluviin Lohjalaisten toimijoiden rinnalle.

3.2 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus, joka koostui teemahaastatteluista sekä postikyselyistä. Kari Kiviniemen (2001) mukaan laadullisen tutkimuksen aineis-

tonkeruussa käytetään sellaisia menetelmiä jotka vievät tutkijan lähelle tutkittavaa kohdettaan. Tutkijan tarkoituksena on tavoittaa tutkittavien näkökulma sekä heidän näkemyksensä tutkittavana olevasta ilmiöstä. Tyypillisiä aineistonkeruumuotoja ovat esimerkiksi haastattelu, jota käytinkin tässä opinnäytetyössäni. (Aaltola & Valli 2001b, 68.) Toinen käyttämäni tutkimusmetodeista eli kyselytutkimus yhdistetään usein määrälliseen eli kvantitatiiviseen tutkimukseen kulluvaksi metodiksi, mutta koen, että tähän laadulliseen opinnäytetyöhöni tämä metodi sopi hyvin täydentämään teemahaastattelusta saatua aineistoa.

Teemahaastatteluiden toteutus

Tein viisi teemahaastattelua yhteistyökumppaneiden edustajille: neljälle sairaanhoitajalle sekä yhdelle kotikuntouttajalle ja haastatteluiden jälkeen litteroin haastattelut. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä, jossa haastattelu kohdennetaan tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelussa kaikkein oleellisinta on, että yksityiskohtaisten kysymysten sijaan haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tämä tuo tutkittavien äänen kuuluviin. Teemahaastattelu ottaa huomioon myös sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä, samoin kuin sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47 - 48.)

Eskolan ja Suorannan (2000) mukaan teemahaastattelu on hyvä tutkimusmetodi, koska se on muodoltaan niin avoin, että vastaaja pääsee halutessaan puhumaan vapaamuotoisesti. Tällöin kerätyn aineiston voi katsoa edustajan haastateltavan puhetta itsessään. Teemahaastattelussa käytettävät termit takaavat sen, että jokaisen haastateltavan kanssa on puhuttu ainakin jossain määrin samoista aihepiireistä. Haastattelun teemat muodostavat oman konkreettisen kehikkonsa, mikä taas helpottaa litteroidun aineiston jäsentynyttä lähestymistä. (Eskola & Suoranta 2000, 87.) Koinkin, että juuri teemahaastattelu oli näiden piirteiden valossa hyvä valinta yhdeksi tutkimusmetodiksi. Haastatteluiden samanlaiset teemat helpottivat aineiston luokittelua ja kuten Eskola & Suoranta (2000) toteavatkin: jos haluamme tietää mitä toinen ihminen ajattelee, miksemme kysyisi sitä häneltä suoraan (Eskola & Suoranta 2000, 85).

Ennen tutkimuksen aloittamista pohdin, valitsenko yhdeksi tutkimusmenetelmäksi syvä- vai teemahaastattelun, mutta tutkimuksen luonteen vuoksi teemahaastattelu tuntui kuitenkin paremmalta vaihtoehdolta haastatteluiden toteuttamiseksi. Haastattelut olivat kestoaltaan noin 30 minuutista noin 60 minuuttiin. Lisäksi jokainen haastateltava täytti aihetta kartoittavan lomakekyselyn. Ennen haastatteluita otin haastateltaviin yhteyttä puhelimitse, ja kerroin mistä opinnäytetyössäni on kysymys. Lähetin myös haastattelurungon sekä lomakekyselyn haastateltaville etukäteen sähköpostitse, jotta heillä oli mahdollisuus tutustua kysymyksiin ennen haastattelua.

Teemahaastattelun avulla sain vastauksia tutkimuskysymyksiini laajemmassa kontekstissa ja pääsin kasvotusten yhteistyötä tekevien tahojen kanssa. Pystyin samalla markkinoimaan Klubitaloa haastateltaville yhteistyökumppaneille sekä antamaan lisätietoa Klubitalon toiminnasta, sillä haastateltavat myös kyselivät talon toiminnasta jonkin verran.

Kyselytutkimuksen toteutus

Kartoitin yhteistyökumppaneiden mielikuvia vielä kyselyllä, koska halusin nähdä tuleeko kyselyssä esille samankaltaisia teemoja kuin haastatteluissa. Kyselyllä halusin myös kartoittaa teemahaastatteluista saamaani aineistoa. Postikyselyt postitin elo-syyskuussa 2009. Ennen kyselyn lähettämistä kävimme kyselyn sekä saatekirjeen yhdessä läpi Klubitalon johtajan kanssa, jotta siinä varmasti oli kaikki tarvittava. Jokaiselle postikyselyyn mahdollisesti osallistuvalla yhteistyötaholle lähetin siis saatekirjeen kyselylomakkeineen, sekä vastauskuoren postimerkillä varustettuna. Mukaan laitoin vielä Klubitalon esitteen, jotta pystyin samalla markkinoimaan Klubitaloa yhteistyökumppaneille. Ennen postikyselyn lähettämistä testasin kyselylomaketta kahdella Klubitalon työntekijällä sekä yhdellä jäsenellä.

Postikyselyitä lähti matkaan 7 kappaletta. 6 toimijaa palautti kyselyn eli vain yksi kysely jäi palautumatta. Kyselylomakkeiden perään ei juuri tarvinnut kysellä, ja tutkimusmateriaalin kerääminen ei tuottanut suurempia ongelmia. Lohjan psyki-

atriselta poliklinikalta postikyselyyn vastasi kolme eri työntekijää, vaikka lähetin sinne vain yhden kappaleen kyselyä; tämä oli tietysti hyvin positiivista ja kertoo-kin ehkä halukkuudesta yhteistyön lisäämiseen. Yhteensä aineistoni koostui siis 5 teemahaastattelusta sekä 13 lomakekyselystä, joista 5 keräsin teemahaastatteluiden yhteydessä.

Aaltolan ja Vallin (2001) mukaan kyselylomakkeella suoritettussa tutkimuksessa tutkija ei läsnäolollaan vaikuta vastauksiin. Kyselylomake mahdollistaa sen, että kysymyksiä voi esittää runsaasti, ja kysymys esitetään kaikille vastaajille täysin samassa muodossa, mikä parantaa luotettavuutta. Matkustaminen tutkimuskoh- teeseen jää pois, koska kysely voidaan toimittaa postitse. Kyselyssä vastaaja voi täyttää lomakkeen silloin kun hänelle sopii, ja näin hän voi rauhassa pohtia vastauksiaan (Aaltola & Valli 2001a, 101.) Opinnäytetyöni aineistonkeruussa jouduinkin pohtimaan, vaikuttiko läsnäoloni teemahaastatteluiden kulkuun, sillä haastateltavat tiesivät minun kuuluvan Klubitalon henkilökuntaan. Postikyselyn toteuttaminen teemahaastatteluiden rinnalla oli tästäkin syystä hyvä vaihtoehto, sillä se antoi minulle tutkimuksen toteuttajana tietynlaista anonymiteettiä, ja näin ollen lisäsi myös tutkimuksen luotettavuutta. Molemmat tutkimusmenetelmät osoit- tautuivat hyviksi tiedonkeruumenetelmiksi, ja koin että nämä kaksi menetelmää tukivat toisiaan. Postikysely oli myös hyvä tapa tavoittaa kauempana yhteistyö- kunnissa olevat yhteistyökumppanit.

3.3 Analysointimenetelmät

Tutkimusmenetelmät -kirjassaan Hirsjärvi ja Hurme opastavat, että aineiston luokittelussa voidaan käyttää apuna esimerkiksi tutkimusongelmaa ja ala- ongelmia sekä tutkimusvälinettä tai –menetelmää sekä itse aineistoa (Hirsjärvi & Hurme 2001,148.) Heidän mukaansa tutkimuksessa käytettävä tutkimusväline tai menetelmä voi toimia luokittelun pohjana niin, että esimerkiksi kyselylomak- keen osat tai teemahaastattelun teemat ovat jo omia karkeita alustavia luokki- aan (Hirsjärvi & Hurme 2001, 149).

Toteutinkin analyysin niin, että kyselylomakkeen kysymykset muodostivat jokai- nen oman luokkansa, samoin teemahaastattelun teemat. Kyselyiden vastaukset

luokittelin siis kysymysten mukaan, ja tein Word -ohjelmalla oman tiedoston, johon liitin jokaisen kysymyksen alle kyselyyn vastanneiden vastaukset. Toimin samoin litterointien kanssa, eli jokaisen teemahaastattelun teemat toimivat omina luokkina, joiden alle sijoitin kaikkien haastateltavien vastaukset. Litterointien kohdalla tämä vei aikaa melko paljon, sillä teemahaastattelun teemoihin sisältyviä vastauksia saattoi tulla esille myös muissa yhteyksissä haastattelun aikana.

4 TYÖN TULOKSET

Tässä osiossa esittelen opinnäytetyöni tulokset. Klubitalon mielikuvat jaottelen käytännön asioihin liittyviin näkökulmiin, sosiaalisen ulottuvuuden näkökulmiin sekä fyysisen ulottuvuuden näkökulmiin. Kerron mikä on tulosten mukaan Klubitalon rooli palveluiden tuottajana ja yhteistyökumppanina, ja millaista yhteistyö on yhteistyökumppaneiden mukaan kolmannen sektorin kanssa. Käyn läpi myös sitä, liittyivätkö Klubitalon ja mielenterveysseuran mielikuvat toisiinsa, ja mitkä ovat yhteistyökumppaneiden odotukset uudelle taustayhteisölle. Kerron myös esille tulleista toiveista, terveisistä sekä kehittämisajatuksista. Mukana on yhteistyökumppaneiden sitaatteja haastatteluista sekä postikyselyistä. Peilaan tuloksiani jo aiemmin mainitsemini Raha-automaattiyhdistyksen teettämään tutkimukseen, sekä Hanna Leppäsen opinnäytetyöhön. Käsittelen tuloksia myös Klubitalon laatusuosittelun eli standardien valossa.

4.1 Käytännöllinen, sosiaalinen sekä fyysinen ulottuvuus Klubitalolla

Ensimmäisenä ja tärkeimpänä, eräänlaisena opinnäytetyöni punaisena lankana sekä tutkimuskysymyksenä oli tutkia, mitä mielikuvia Klubitalo ja sen toiminta herättävät yhteistyökumppaneissa. Postikyselyn sekä haastatteluiden tulokset olivat erittäin positiiviset, ja Klubitalo herätti selvästi positiivisia mielikuvia. Yhteistyökumppaneiden kokemat hyödyt jaottelin käytännöllisiin, sosiaalisiin sekä fyysisiin ulottuvuuksiin. Käytännön hyödyillä tarkoitan käytännön asioihin liittyviä seikkoja, jotka eivät suoraan liity mainitsemini fyysisiin tai sosiaalisiin ulottuvuuksiin, kuten esimerkiksi mahdollisuutta ruokailuun. Fyysisen ulottuvuuden hyödyillä tarkoitan esimerkiksi yhteistyökumppaneiden mainitsemaa turvallisuut-

ta Klubitalolla. Sosiaalisen ulottuvuuden hyödyillä taas tarkoitan kaikkea sitä, mitä Klubitalo tuo mielenterveyskuntoutujien elämään.

Yhteistyökumppanit kokivat käytännön hyötyinä hyvät aukioloajat. Klubitalo mahdollistaa parhaimmillaan myös uusien taitojen oppimista, sekä tukee arkipäivän taitojen säilymistä. Talo tarjoaa myös mahdollisuuden lämpimään ruokaan. ” *Tarjoaa paikan minne mennä, ruokailumahdollisuuden, kohtaamispaikan.*” Klubitalolla on mahdollisuus opetella käytännön asioita kuten esimerkiksi ruuanlaittoa tai tietokoneen käyttöä ja Klubitalolta voi ponnistaa opiskelemaan tai työelämään. ” *Mä oon ymmärtäny et siel on ihan mahdollisuus niinkun, tetaan jopa niinkun opiskeluun et sielt, sielt voi niinku ponnistaa opiskelemaan, jopa työelämään.*” Yhteistyökumppanit kokivat myös, että Klubitalolla saa apua käytännön asioiden järjestämisessä.

Laatusuosituksista eli standardeista esimerkiksi standardi 17 avaakin aukioloaikojen merkitystä, sillä tämän standardin mukaan Klubitalo on avoinna vähintään viitenä päivänä viikossa, ja työpainotteisen päivän tulee vastata tavanomaisia työaikoja. Standardi 15 avaa käytännön työn merkitystä. Tämän standardin mukaan Klubitalo kiinnittää päähuomion jäsentensä vahvuuksiin, taipumuksiin ja kykyihin. Työpainotteinen päivä sitouttaa jäsenet ja henkilökunnan yhdessä huolehtimaan Klubitalon toiminnasta.

Sosiaalisen ulottuvuuden hyötyjä mainittiin runsaasti. Esille tulleiden vastausten perusteella Klubitalo muodostaa yhteisön, jossa on helppo olla jäsenenä. Yhteistyökumppanit kokivat sosiaalisen ulottuvuuden hyötynä myös sen, ettei talolla keskitytä sairauteen, vaan päivittäisten töiden ja askareiden tekemiseen. ” *Et siellä keskitytään just, öö siihen tavallaan niinku siihen työn tekemiseen ja selaseen et siellä ei, ei keskitytä niinkään siihen sairauteen ja sairastamiseen.*” Yhteistyökumppanit kokivat, että Klubitalo on tuonut monelle kuntoutujalle sisältöä elämään sekä erilaisia toimintamahdollisuuksia. ” - - *ja ja sit mahdollis, tai parhaimmillaan niinku uusien taitojen oppimista.*” Klubitalo koetaan paikkana, joka tukee kuntoutujan palaamista arkielämään ja että talolla tekeminen on monipuolista ja tasavertaista yhdessä tekemistä. ” - - *Ja totaa, se yhdessä tekeminen on ihan oleellinen siel, siellä totaa saa näit yhdessä tekemisen kokemuk-*

sia.” Lisäksi esille tuli, että Klubitalo mahdollistaa vertaistuen saamisen ” - - , ja vertaistuki sehän on ihan mahottoman tärkeä.”

Talo mahdollistaa elämänrytmin saavuttamisen, sekä toimii tapaamis- ja toimintapaikkana. Yhteistyökumppaneiden mukaan toiminta on mielekästä ja yhdessä suunniteltua, talo tarjoaa sosiaalisia suhteita, jokainen jäsen voi osallistua omien halujensa mukaan toimintaan, talolla käyminen on osa päivittäistä pärjäämistä, kuntoutujan elämänlaatu paranee ja uusien ystävien saamisen tulee mahdolliseksi. *”Sit sielt voi löytää ystäviä.”* Klubitalolta voi saada apua yksinäisyyteen sekä saada lisää itsetuntoa ja kasvattaa omia voimavaroja. *”Ja sitten monet kun on yksinäisii ni, ni tota, siihen, siihen niinku ihan helpotusta siihen yksinäisyyteen ja, ja sit näit voimavaroja voi kasvattaa ja samalla sitä itsetuntoo et ku siel tehdään ja ja sit tulee näit onnistumisii ni sitä kautta, kautta totaa sitten se itsetuntoki voi kasvaa..”* Klubitalo vähentää syrjäytymisen riskiä sekä antaa mahdollisuuden lähteä tuttujen ihmisten kanssa paikkoihin joihin ei yksin ole uskallusta lähteä. Myös se, että Klubitalo on vapaaehtoinen paikka, koettiin tärkeäksi. Klubitalolla voi kuulua yhteisöön ilman että se sitoo liian vahvasti, ja talolla on yhteisö mikä pitää huolta ja välittää. Esille tuli myös, että on tärkeää että mielen-terveyskuntoutujille on olemassa paikka, joka ei ole hoidollinen.

”Kyl mä luulen et näist ihmisist on myöskin mukava käydä jossain sellases paikassa mis he tietää että ei heti olla kirjoitettu sairaskertomusmerkintää siitä tai tästä tai tosta asiasta vaan voi olla tavallaan vähän aikaa myöskin vapaalla ihan, ihan niistä. Ja siitä huolimatta sitä on sitä tukea ja ymmärrystä.”

Standardit 13 sekä 15 avaavat ei – hoidollista puolta Klubitalon arjessa. Niiden mukaan Klubitalon tulee olla erillään mielenterveyskeskuksista sekä laitoksista. Työpainotteiseen päivään ei sisällytetä lääkehoitoa tai terapiaa. Lähes kaikissa standardeissa tulee esille sosiaalisen ulottuvuuden näkökulma, mutta esimerkiksi kohta 7 kertoo hyvin Klubitalon yhteydenpitojärjestelmästä. Järjestelmän avulla pidetään yhteyttä sellaisiin jäseniin, jotka eivät käy Klubitalolla, alkavat eristäytyä yhteiskunnasta tai ovat sairaalahoidossa. Myös standardit 8 ja 20 avaavat sosiaalista ulottuvuutta Klubitalolla. Niiden mukaan kaikki Klubitalon kokoukset ovat avoinna sekä jäsenille että henkilökunnalle, ja mitään pelkäämistään jäsenille tai pelkäämistään henkilökunnalle tarkoitettuja kokouksia ei ole. Jä-

senillä on oikeus osallistua kaikkiin Klubitalon töihin, myös hallintoon, perehdyttämiseen ja jäseneksi ottoon, yhteydenpitoon toisiin jäseniin, henkilökunnan työhönottoon, valmennukseen ja arviointiin, suhdetoimintaan, edunvalvontaan sekä Klubitalon tehokkuuden arviointiin.

Hanna Leppänen on opinnäytetyössään päätenyt samankaltaisiin vastauksiin tutkiessaan Suvimäen Klubitalon tekemää yhteistyötä Jyvässeudulla. Kyseisessä opinnäytetyössä yhteistyökumppaneiden eniten arvostamat piirteet Klubitalossa olivat työtoiminta ja aktivointi, monipuolisuus ja vapaaehtoisuus, matalan kynnyksen luonne, sosiaalisten suhteiden tukeminen, asiakaslähtöisyys sekä tasa-arvo ja toisen kunnioittaminen. Muita arvostettuja piirteitä olivat siirtymätyön mahdollisuus, arjen rytmittäminen, toivon antaminen, yhteisöllisyys, toiminnan maksuttomuus sekä mahdollisuus vertaistukeen. Muita yksittäisiä esille tulleita piirteitä olivat esimerkiksi urasuunnittelu, yhteydenpito jäseniin, selkeät toimintatavat, avoimuus ja turvallisuus, toiminnan mielekkyys sekä edullinen ruoka. (Leppänen 2007, 37.)

Fyysisen ulottuvuuden hyötyinä mainittiin Klubitalon toimivan turvallisena, sekä itsetuntoa kohottavana kohtaamispaikkana. ”*Turvallinen paikka käydä.*” Klubitalolla jokaisella saa olla oma tahto ja oma päämäärä. Fyysinenkin ulottuvuus sekä turvallisuus tulevat standardeissa ilmi. Kohdan 2 mukaan Klubitalo päättää uusien jäsenten hyväksymisestä, ja jäseneksi pääsee kuka tahansa mielisairaudesta kärsinyt henkilö, jolle hän sillä hetkellä merkittävästi uhkaa Klubitaloyhteisön turvallisuutta. Myös standardi 6 kertoo, että jos heidän paluunsa ei uhkaa Klubitalon turvallisuutta, on jäsenillä oikeus palata Klubitaloyhteisöön milloin tahansa riippumatta poissaolon pituudesta. Standardi 19 kertoo, että kaikki Klubitalon työ on suunniteltu auttamaan jäseniä saamaan takaisin itseluottamuksensa, omanarvontuntonsa sekä mielekkyyden elämälleen.

4.2 Klubitalon rooli palveluiden tuottajana ja yhteistyökumppanina

Klubitalon rooli palveluiden tuottajana ja yhteistyökumppanina on opinnäytetyöni tulosten mukaan täydentävä. Yhteistyökumppanit kokivat, että Klubitalo täydentää muita mielenterveyspalveluita. ”*Täydentää hyvin kunnallisia ja yksityisiä*

palveluita.” Aiemmin kohdassa 2.2 mainitsemani Sakari Möttösen kirjoitus kertoo, että palveluja tuottava järjestötoiminta on julkisia palveluja paikkaavaa ja täydentävää. (Ruuskanen 2002, 128.) Klubitalo koettiin tärkeänä sekä tarpeellisenä paikkana mielenterveyskuntoutujille. ” *Ehdottomasti tarpeellinen paikka.*” Klubitalon rooli nähtiin täydentävänä myös sikäli, että sen tarkoitus ei ole tarjota esimerkiksi terapiaa, vaan keskittyä kuntoutujan vahvuuksiin. ” - ja se ettei keskitytä sairauteen, vaan tarjolla on mahdollisuus tehdä tarpeellisia tehtäviä.”

Klubitalon koettiin löytäneen sekä vakiinnuttaneen paikkansa Lohjalla ja sen toiminta koettiin tärkeänä sekä melko tasavertaisena muihin palveluihin nähden. ” *Ainutlaatuinen, koska poikkeaa niin paljon muista toimijoista. Tärkeä ja hyvin toimimaan lähtenyt paikka Lohjalla.*” Kaiken kaikkiaan tulosteni perusteella Klubitalo koetaan kiinteänä osana mielenterveyspalveluita, jotka tukevat mielenterveyskuntoutujan selviytymistä arkielämässä.

4.3 Yhteistyö järjestön kanssa ja Klubitalon ja mielenterveysseuran mielikuvat

Seuraavaksi kerron, miten yhteistyökumppanit näkevät yhteistyön järjestön kanssa ja mikä merkitys on sillä, että Klubitalon taustayhteisönä on järjestö. Järjestöllä tarkoitetaan tässä kohtaa siis entistä taustayhteisöä eli Lohjan seudun mielenterveysseura ry:tä, sillä se toimi Klubitalon taustayhteisönä vielä tämän opinnäytetyön aloittamisen aikana. Kerron myös, millä tavalla mielenterveysseuran mielikuvat yhdistyvät Klubitalon mielikuviin.

Opinnäytetyöhöni osallistuneet henkilöt tekevät yhteistyötä Klubitalon kanssa suurimmaksi osaksi kertomalla talon toiminnasta mielenterveyskuntoutujille, ja tarpeen vaatiessa lähtemällä mukaan tutustumiskäynnille. Vastajaat eivät yhdistäneet Lohjan seudun mielenterveysseuraa Klubitalon toimintaan tai toisinpäin, vaan Klubitalo nähtiin omana erillisenä palvelunaan. Yhteistyökumppanit kyllä muistavat, että seura on käynnistänyt toiminnan, ja ovat sitä mieltä että mielenterveysseuran mielikuva on hyvä, mutta eivät juuri yhdistä Klubitaloa mielenterveysseuraan. ” *Ei kytkeydy et itseasias kun tää kysymys tuli niin, mä niinku hämmästyin mä oon mieltäny ne eri, siis et mä en muistanu sitä et, et siin on tää, tää kytkös ollu että e, ei. Mun mielest ihan, ihan niinku erilliset jollaki lailla.*”

Eräs haastateltavista oli sitä mieltä, että Klubitalon kytkeytyminen kansainväliseen toimintamalliin on merkittävämpää kuin kytkös taustayhteisöön. ”*Mun mielestä se niinkun, niinkun, se se niitten kytkös et ois mielenterveysseuran ja Klubitalon kytkös ei oo niinkään merkittävä ku se että se kytkeytyy tähän, tähän tähän yleismaailmalliseen Fountain House-systeemiin et se on niinku tärkeempi.*”

Järjestön tarjoamat mahdollisuudet mielenterveystyössä koettiin asiantuntemuksena, sillä mielenterveysseura on toiminut Lohjalla pitkään ja sen mielikuva nähtiin hyvänä. Koska Klubitalo ei kuulu kunnallisen palvelun piiriin, talon oma, muista erillinen ideologia nähtiin hyvänä asiana kunnallisiin palveluihin verrattuna.

” Kyllähän sitä kolmatta sektoriakin tarvitaan täällä et... Et jos me ajatellaan et kaikki on, kaikki... Kaikki tällaset pitäis tuottaa tässä tota niin mielenterveydenhuoltojärjestelmässä niin... Niin niin... Jos me ajatellaan ihan rahaa, niin kalliiks, kalliiks tulee, sitten ne on kuitenkin helposti sellasia asioita mistä sitten ruvetaan karsimaan et no joo toi ei nyt oo ihan välttämätöntä ja toi ei oo ihan välttämätöntä ja...

”Ja sit oikeesti sit vielä jos ajatellaan sitä että, että meil on kumminkin, meil on erikoissairaanhoido meil on perusterveydenhuolto, ni just siihen näitä, näitä tukemaan on aivan hyvä et tulee tämmönen kolmannelt sektorilta ja niin sen kuuluis ollakki.”

Lisäksi erilaisten näkökulmien merkitys mielenterveystyössä yhdistettiin tähän kysymykseen.

”- - Ja tarvitaan tavallaan myöskin sellasia tahoja jotka jotenki niinku innostuneesti lähtee jotain, jotain asiaa viemään, viemään eteenpäin jostain vähän toisesta näkökulmasta katsomaan niitä... Niitä juttuja.”

”Ja sit mä tykkään siitä ajatuksesta et siellä on kuitenkin sellanen yhteisö, yhteisö missä toisaalta joku jäsän tietää että, että toisellakin täytyy olla joku problematiikka kun kerran on täällä, mutta toisaalt niin et se ei ole kumminkaan se pääasia vaan se pääasia on yhdessä tekeminen ja oleminen ja pärjääminen.”

Erään yhteistyökumppanin edustaja koki myös, että klubitalolla on hyvä taju siitä, että se ei puutu kuntoutujiin hoitoihin. ”*Et, sieltäpäin meki nähdään et mikä on se heidän rooli ja mikä on sitten hoitotahon rooli et se on oikeesti aika, aika*

*selvä. Selvä jako niin niin... ”*Ajoittain yhteistyön käsite koettiin erilaiseksi, koska Klubitalo ei kuulu julkisen palvelun piiriin eikä yhteistyön tekeminen siksi ole samanlaista kuin julkisten toimijoiden sekä esimerkiksi hoitoyksiköiden kesken. Tämä kuitenkin ymmärrettiin johtuvan siitä, että Klubitalon toimintamalli on erilainen.

”Mun mielest se on niinku löytäny paikkansa aika... Tasavertaseksi jo muiden paikkojen rinnalla et ainut ero siinä on justiin et ku se on kolmannen sektorin toimintaa, niin tämmönen yhteistyö, se... Se mitä se yhteistyö on. Niin sitä... On niinku vähän vaikee viel määritellä.”

Raha-automaattiyhdistyksen teettämän tutkimuksen mukaan yhteistyö julkisia mielenterveyspalveluita tarjoavien tahojen kanssa sujui Klubitalojen edustajien mielestä useimmiten joko erittäin hyvin (6) taloa tai melko hyvin (10 taloa) (Hietala – Paalasmaa ym. 2009, 31). Joka kolmas vastaaja ilmoitti kunnan esittäneen Klubitalolle tulostavoitteita, kuten esimerkiksi sen, että Klubitalon tulee tukea asiakkaiden kotona selviytymistä, ja että Klubitalo on osa mielenterveystyön kokonaisuutta (mt., 73). Omassa opinnäytetyössäni kuntien yhteistyökumppaneiden edustajat eivät esittäneet tulostavoitteita, vaan vastaukset olivat mielikuvia siitä, miten Klubitalo tukee mielenterveyskuntoutujaa sekä kunnallista palvelujärjestelmää.

4.4 Odotukset Klubitalon uudelle taustayhdistykselle

Seuraavaksi kerron, mitä odotuksia Klubitalon uudelle taustayhteisölle eli Hiiden alueen Klubitalot ry:lle asetetaan. Ehdotuksia uudelle taustayhteisölle tulikin useita.

Ensinnäkin taustayhdistykseltä toivotaan, että Klubitalon toiminta saadaan jatkossakin turvattua. *”Toiminnan turvaaminen ja jatkaminen.”* Toiseksi toivotaan mahdollisuutta työkokeiluihin. Tällä luultavasti tarkoitetaan siirtymätyöpaikkojen etsimisen aloittamista. *”Rakentaa mahdollisuutta esim. työkokeiluihin tuettuna Klubitalon kautta.”* Kolmanneksi yhteistyökumppanit olivat sitä mieltä, että taustayhdistyksessä tulee olla sellaisia ihmisiä, joilla on oikea käsitys mielenterveyskuntoutujista ja jotka ovat alansa ammattilaisia. Esille tuli myös toive, että

taustayhdistyksen jäsenistössä olisi henkilöitä, jotka pystyvät viemään positiivista viestiä kuntasektoreille Klubitalon tarpeellisuudesta. Taustayhdistykseen kuuluvien henkilöiden tulee myös olla valmiita sitoutumaan yhdistyksen toimintaan.

” Ja toivon tietysti et siinä tulee sitten tota niin, niin niin hallitukseen ihmisiä jotka kans sitoutuu vähän enemmän ku olemaan siinä sitten vaan vuoden tai... Tai kaks et sit tulis vähän tosiaan sitäki kautta sitä jatkuvuutta. Yhdistykseen tulisi kuulua Klubitalon jäseniä sekä mielenterveysalalla toimivia ammattilaisia.

” Taustayhteisöön tulee kuulua alan ammattilaisia eri aloilta ja sairastuneiden edustajia.” Esille tuli myös, että taustayhdistyksessä tulisi olla ihmisiä, jotka jatkossa saavat tarvittavan rahoituksen järjestymään. *” Ja tota, tietenki jos sen, jos sen taustayhdistyksen tarkoituksena on hakee rahotusta, ni siel pitäis olla sit myös niinku sen puolen ammatti-ihmisiä.”* Eräs yhteistyökumppani kertoi, että hän toivoisi uudelta taustayhteisöltä lisää yhteistyötä naapurikuntien kanssa, sillä ajoittain naapurikunnista on ollut vaikeaa saada maksusitoumuksia jäseniksi haluaville mielenterveyskuntoutujille.

” Jos voisi edesauttaa yhteistyöllä sitä, että myös naapurikunnista olisi helppompaa saada maksusitoumus Klubitalokäynneille. Tarvetta olisi ollut, olemme useasti törmänneet siihen, että kuntoutuja olisi ollut motivoitunut käynteihin, mutta ei ole saanut maksusitoumusta. Tämä riippuu tietysti kunnasta, voi olla ettei asialle voi tehdä mitään!”

Tietoa uudesta taustayhdistyksestä sekä sen toiminnasta toivottiin, ja mahdollisuuksia hui- ja kulttuuriretkiin osallistumiseen toivottiin Klubitalon jäsenille jatkossakin. Lisäksi erään yhteistyökumppanin edustaja toivoi, että Klubitalo esittelisi toimintaansa esimerkiksi kutsumalla Klubitalolle vierailulle, tai tulemalla yhteistyökumppanin toimipisteeseen kertomaan toiminnastaan. Uudelta taustayhdistykseltä odotettiin myös jatkuvuutta sekä talon toiminnan turvaamista, sekä yhteistyön lisäämistä yhteistyökumppaneiden kanssa. *” Ehkä hieman lisätä yhteistyötä julkisen sektorin kanssa.”*

Raha-automaattiyhdistyksen teettämä tutkimus on tullut samankaltaiseen tulokseen. Hallituksen, neuvoa antavan hallituksen tai muun hallintoelimen tehtäviksi kerrottiin taloudenpito, toiminnan tukeminen, viestintä, yhteydet päätöksentekijöihin eli muun muassa rahoituksen hankkiminen, toiminnan kehittäminen ja suunnittelu sekä siirtymätyöohjelman tukeminen. Tärkeimmiksi kehittämishaas-

teiksi hallituksen tai muun vastaavan toiminnassa nähtiin yksityisen sektorin edustajien sekä päättäjien mukaan saaminen. Päättäjien toivottiin edistävän esimerkiksi siirtymätöiden saamista sekä Klubitalon myönteistä imagoa. Toiminnan kehittäminen, konkreettinen tuki sekä toiminnan taloudellisen pohjan varmistaminen olivat myös esillä. (Hietala – Paalasmaa ym. 2009, 30.)

4.5 Toiveet, terveiset sekä kehittämisajatukset

Kaikilla tutkimukseen osallistuvilla oli sekä postikyselyn että haastattelun lopussa mahdollisuus kertoa toiveita tai terveisiä Klubitalolle. Koen, että näiden kysymysten kysyminen yhteistyökumppaneilta voi tuoda lisää mahdollisuuksia talon toiminnan kehittämiseen jatkossakin. Käsittelenkin tässä luvussa esille tulleita ajatuksia, ja kyselyn sekä haastatteluiden esille tuomia kehittämisajatuksia.

Tässä vapaamuotoisessa osiossa toivottiin enemmän mahdollisuuksia nuorille osallistua Klubitalon toimintaan; nuorten ryhmää toivottiin, vaikka Klubitalo ei järjestäkään talolla erilaisille ikäluokille tarkoitettuja ryhmiä. Myös siirtymätyöpaikkojen aloittamisesta kysyttiin useaan otteeseen, tämä on siis selkeästi asia, jota yhteistyökumppanit odottavat Klubitalon toiminnalta.

” Ja mun mielest nää siirtymätyöpaikat oli yks niinku ihan hiiirveen arvokas asia, niinku siinä että et ne sais sen Klubitalon kautta sen tuen, ku ne palais pikkuhiljaa sinne työelämään. Ja ne, ja kuitenkin niinku se se koko siirtymätyöpaikkojen niinku se, se, se koko koko ideologia mikä siihen kuuluu niin mun mielestä se on ihan mahdottoman hienoa ja se on nimenomaan just hienoa mielenterveyskuntoutujille koska, ne ei pärjää yksin, monetkaan ketkä on ollu pitkän aikaa pois työelämästä.”

Esille tuli myös, että Klubitalon tulisi joidenkin yhteistyökumppaneiden mielestä tuoda toimintaansa yhä enemmän esille ihmisten tietoisuuteen, esimerkiksi tekemällä enemmän vierailuja yhteistyökumppaneiden luokse tai olemalla enemmän esillä Lohjalaisissa sanomalehdissä. *”Mun mielest Klubitalo vois mainostaa toimintaansa viel aktiivisemmin. - - Et ehkä Klubitalo vois siinä olla niinku aktiivisempi. Vielä. Et sitä saatas sitä tunnettavuutta sille enemmän.”*

Eräs tutkimukseen osallistuvan yhteistyötahon edustaja koki, että Klubitalolle liittymisen yhteydessä jäsenellä tulisi olla enemmän aikaa miettiä, onko toiminta hänelle sopivaa ennen jäseneksi liittymistä. Lisäksi osa yhteistyökumppaneista toivoi hieman enemmän yhteistyötä Klubitalon kanssa. Eräs yhteistyökumppani piti hienona sitä, että Klubitalo kysyy yhteistyökumppaneidensa mielipiteitä omasta toiminnastaan. *”Hienoa, että kysytte mielipiteitä.”* Yksi yhteistyökumppani oli sitä mieltä, että Klubitalolla rajataan joitakin keskustelunaiheita liikaa. Hanna Leppäsen opinnäytetyössä on havaittavissa joitain samankaltaisia yhteistyön kehittämissuhteita. Suvimäen Klubitalon yhteistyökumppanit ehdottivat yhteistyön parantamiseksi esimerkiksi yhteisiä tavoitekeskusteluja, palaveriteita sekä neuvotteluja. Kyseisessä opinnäytetyössä eräs yhteistyökumppani oli toivonut, että Klubitalolla olisi enemmän nuorille suunnattua toimintaa.

Loppujen lopuksi, sekä postikyselyiden että teemahaastatteluiden perusteella voin kuitenkin sanoa, että Lohjan Klubitalon mielikuvat ovat pääosin erittäin myönteiset; palaute oli positiivista ja Klubitalo koettiin moninaisin tavoin hyödylliseksi toimijaksi Lohjalla.

” No tota, öö, se että et et mä oon tosi tyytyväinen Klubitalon toimintaan, ja mä haluaisin että tää toiminta pysyy ikään kuin niinku entisellään sillä tavalla entisellään, et se tietenki kehittyy sen sen Klubitalotoimintaidean mukaan... Idean toiminta-ajatuksen mukana. Mut että mun mielest tän ei tän toiminnan ei tarvi sinänsä lähtee muuttumaan.”

Myönteiset mielikuvat koskien Klubitaloa, sekä yhteistyökumppaneiden yhteistyöhalukkuus tulivat ilmi jo tutkimuksen alkumetreillä. Haastateltavia ei ollut vaikeaa saada mukaan osallistumaan tutkimukseen, ja postikyselyn palauttivat kaikki tutkimukseen suunnitellut tahot yhtä lukuun ottamatta. Kadonanalyysi tuskin siis on tässä kohtaa tarpeellinen. Vaikka Klubitalo ei ole hoidollinen paikka eikä siellä tarjota esimerkiksi lääkehoitoa tai terapiaa, kertoi moni yhteistyökumppani sisällyttävänsä Klubitalon mielenterveyskuntoutujan hoitosuunnitelmaan. Klubitalolla käymisen tulee kuitenkin perustua täysin kuntoutujan omaan haluun, joten tämä on yksi seikka johon tulisi ehkä jatkossa kiinnittää enemmän huomiota tehtäessä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

5 TULOSTEN TARKASTELU JA POHDINTA

Tässä kappaleessa tarkastelen opinnäytetyöni luotettavuutta ja laadullisen tutkimuksen arviointia sekä opinnäytetyöni tuloksia, ja opinnäytetyöhöni sekä sen tuloksiin vaikuttaneita tekijöitä.

Laadullisen tutkimuksen arviointi ei ole yksiselitteistä, sillä laadullista tutkimusta tehdessään tutkija joutuu pohtimaan tekemiään ratkaisuja sekä ottamaan yhtä aikaa kantaa sekä analyysin kattavuuteen että tekemänsä työn luotettavuuteen. (Eskola & Suoranta 2000, 208.) Laadullisessa tutkimuksessa arviointi kuitenkin usein pelkistyy kysymykseksi tutkimusprosessin luotettavuudesta. Lähtökohtana toimii tutkijan avoin subjektiviteetti ja sen myöntäminen, että tutkija itse on tutkimuksen keskeinen työväline. Laadullisen tutkimuksen pääasiallinen luotettavuuden kriteeri on tutkija itse ja näin ollen luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia. (Eskola & Suoranta 2000, 210.) Olenkin pohtinut, miten arvioida opinnäytetyöni sekä tutkimusprosessin luotettavuutta. Eskolan ja Suorannan mukaan tulisi arvioida koko tutkimusprosessia.

Hanna Vilkka viittaa kirjassaan *Tutki ja kehitä* (2005) Tuomen ja Sarajärven kirjaan *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (2002), jossa kerrotaan niin sanotusta puolueettomuusnäkökulmasta. Puolueettomuusnäkökulma on tärkeä tutkimuksen luotettavuuteen liittyvä tekijä, sillä tarkastelussa voidaan pohtia esimerkiksi tutkijan roolia tutkittavan yhteisön jäsenenä, ja tutkijan omien asenteiden ja näkemysten merkitystä tutkimuksessa tehtyyn tulkintaan. Arvovapaaksi tutkimuksen tekee se, että tutkija paljastaa tutkimukseen vaikuttavat arvonsa eli tekee kaikki asiat tutkimuksessa läpinäkyviksi. Läpinäkyvyys kytkeytyy tutkimuksen tekemisen etiikkaan. (Vilkka 2005, 160).

Pohdin jo ennen opinnäytetyöni aloittamista miten oma ennakoasenteeni Klubitaloa kohtaan vaikuttaa työni tekemiseen. Entisenä, ja osittain opinnäytetyöni tekemisen aikana vielä silloisena työntekijänä olin ja olen sitä mieltä, että Klubitalo on erittäin tarpeellinen paikka mielenterveyskuntoutujille Lohjalla ja lähikunnissa. Pidin myös talon mielikuvia myönteisinä. Olenkin tutkimuksen edetessä joutunut useaan otteeseen miettimään oman käsitykseni vaikutusta opinnäyte-

työhöni. Olinko vain ulkopuolinen tutkimuksen toteuttaja sekä tulosten analysoija, vai myös Klubitalon työntekijä?

Tulokset kuitenkin jopa tukivat omaa ennakkokäsitystäni siitä, millaisia mielikuvia yhteistyökumppaneilla voisi Klubitalon toiminnasta olla. Tulosten analysoinnissa täytyi kuitenkin muistaa niin sanottu tutkijan ulkopuolinen rooli, vaikka tunnenkin talon toimintatavat hyvin. Koska tein teemahaastattelut kesällä 2009 jolloin olin vielä töissä Klubitalolla, jouduin silloin tällöin pohtimaan, vaikuttiko oma asemani haastateltavien vastauksiin. Jälkeenpäin mietin, olisiko esimerkiksi kehittämisajatuksia tai negatiivista palautetta tullut enemmän, mikäli en olisi kertonut olevani Klubitalon työntekijä. Tietoisesti kuitenkin kerroin jokaiselle haastateltavalle jo ensimmäisessä puhelussa olevani Klubitalolla töissä, sillä ajattelin että pystyn tällä tavoin saamaan suuremman vastausprosentin. Ehkäpä yhteistyökumppanin edustajalle ei viitsitä kieltäytyäkään haastatteluehdotuksesta. Voisinkin olettaa, että tämä seikka saattoi vaikuttaa myönteisesti opinnäytetyön aineiston keräämiseen. Itse olen sitä mieltä, että onnistuin postikyselyn sekä saatekirjeen laatimisessa melko hyvin, vaikka jälkeenpäin ajatellen mukana oli myös epäoleellisia kysymyksiä, jotka eivät suoraan vastanneet tutkimuskysymyksiin. Tämä johtui ensikertalaisuudestani ja aiemmasta kokemattomuudestani tutkimusten maailmassa.

Lisäksi koetin panostaa ulkoasuun aivan osoitetarroja myöten, ja lähetin kaikille osallistuville tahoille myös Klubitalon esitteen tulevaisuutta ajatellen, niin kuin olenkin jo edellä maininnut. Uskaltaisin ainakin toivoa, että myös näillä seikoilla oli osuutta tutkimuksen onnistumiseen. Huomasin myös haastatteluja tehdessäni, että Klubitalon toimintatapojen tuntemisesta oli selvästikin hyötyä. Pystyin korjaamaan joitakin taloa koskevia oletuksia ja antamaan tarvittaessa lisätietoja. Näin jälkeenpäin ajatellen tein siis samalla lähes huomaamatta Klubitalon markkinointia. Myös oma innostuneisuuteni ja asiaan perehtyminen vaikuttivat selvästi haastatteluiden kulkuun.

Laadullisesta aineistosta puhuttaessa puhutaan saturaatiosta eli aineiston kyläntymisestä. Tämä tarkoittaa, että aineistoa on riittävästi silloin, kun aineistonkeruulla ei saada enää tutkimusongelman kannalta uutta tietoa. (Eskola &

Suoranta 2000, 62.) Opinnäytetyöni aineistonkeruun aikana aineiston varsinaista kylläntymistä ei sikäli syntynyt, koska olin jo etukäteen päättänyt haastateltavat henkilöt opinnäytetyötäni varten. Koen kuitenkin, että nämä viisi haastateltavaa toivat tarpeeksi tietoa opinnäytetyötäni varten, ja myöhemmin huomasinkin, että sekä haastatteluiden että postikyselyiden vastauksissa toistuivat usein hyvin samankaltaiset teemat.

Aiheen rajaaminen olisi voinut olla tarkempi, sillä kun aineistonkeruuni oli valmis, oli materiaalia kertynyt jo melkoisesti. Vaikka tutkimuskysymykseni olivatkin tietysti selvillä ennen aineistonkeruun aloittamista, oli minulla vielä mielessä muutama kysymys joihin olisin oman mielenkiintoni vuoksi halunnut vastauksen, esimerkiksi mitä Klubitalo merkitsee mielenterveyskuntoutujille yhteistyökumppaneiden näkökulmasta ajatellen. Olisin siis jälkeenpäin ajatellen voinut tiivistää postikyselyn sekä teemahaastattelun runkoja; aihe vaikutti sen verran kiinnostavalta, että aiheen rajaaminen oli tuolloin hankalaa. Näitä niin sanottuja ”epäoleellisia” vastauksia en kuitenkaan kirjannut opinnäytetyöhöni tuloksiin, sillä ne eivät suoraan vastanneet tutkimuskysymyksiin. Ne jäävät minulle siis taustatiedoksi, ja olen kertonut niistä myös Klubitalon johtajalle tulevaisuutta ajatellen. Olisin myös voinut tiivistää tutkimuskysymyksiä niin, ettei niitä olisi tutkimusta tehdessä ollut niin montaa. Opinnäytetyön aineistoa purkaessani ja kirjoitustyötä tehdessäni huomasin, että osa tutkimuskysymyksistä on hieman päällekkäisiä.

Se, että tilaajana oli entinen työnantajan, oli sekä innostavaa että paineita luovaa. Ajoittain tuntui, että paineet hyvän opinnäytetyön tekemiseen alkoivat kolkutella mielen perukoilla hieman liikaakin. Opinnäytetyön tekeminen tuttuun paikkaan oli kuitenkin erittäin mukavaa, varsinkin kun tiesin että tällaiselle työlle oli tarvetta. Klubitalolla tehdyn työn kautta minulle oli myös kertynyt ymmärrystä mielenterveystyötä kohtaan jo ennen tähän aiheeseen tarttumista.

Mielestäni opinnäytetyöni on luotettava, sillä pystyin analysoimaan tuloksia järkevästi yhtä aikaa Klubitalon entisenä työntekijänä, mutta nykyään jo ulkopuolisenä henkilönä. Tunnistin omat ennakkokäsitykseni, sekä niiden mahdolliset vaikutukset opinnäytetyöhöni. Kysyin kaikilta haastateltavilta suullisesti suostumuksen tulosten kirjaamiseen opinnäytetyöhöni, ja tutkittavien anonymiteetin

turvaamiseksi heidän nimiään ei kirjata opinnäytetyöhön. Eettisiin kysymyksiin tutkimuksen edetessä törmäsin, kun eräs haastateltavista sanoi haastattelutilanteessa eri asioita nauhurin ollessa pois päältä ja nauhurin ollessa päällä. Kyseisen henkilön haastattelun päätin jättää kokonaan pois tuloksia analysoidessani. Haastattelu ei ollut muutenkaan sisällöllisesti kovin merkittävä, joten sen poisjättäminen ei vaikuttanut tuloksiin. Opinnäytetyöni tutkimussuunnitelman pohjalta kirjoitimme työn tekemisestä 500 euron palkkion; tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että sillä olisi ollut vaikutusta tulosten luotettavuuteen, koska rahallisen palkkion on tarkoitus toimia pelkästään kannustimena.

Sakari Möttösen (2002) mukaan paikallisen hyvinvointisektorin toiminnan arvioinnissa ei riitä, että arvioisimme kunnan oman palvelujärjestelmän toimivuutta. Tulisi pikemminkin kysyä millainen on paikallinen hyvinvointipalvelujen verkosto, minkälaisia vuorovaikutussuhteita siinä esiintyy ja kuinka verkosto toimii kokonaisuudessaan. Verkostomaisella toimintatavalla ongelmien kimppuun voidaan käydä tehokkaammin. Verkostot luovat toimintaedellytyksiä, ja ratkaisevaa on se, miten verkosto toimii. (Ruuskanen 2002, 120.) Möttönen kirjoittaa myös, että kun hyväksytään lähtökohdaksi se, että paikallisella tasolla kunnan sekä muiden toimijoiden yhteistyöllä ja verkostomaisella toiminnalla voidaan lisätä sosiaalista pääomaa, nousee ratkaisevaksi tekijäksi yhteistyösuhteiden laatu. (Ruuskanen 2002, 122.) Koen, että onnistuin hyvin luomaan kokonaiskuvan siitä, miten Klubitalon kunnalliset yhteistyökumppanit talon toiminnan kokevat. Koska keräsin aineistoa runsaasti, sain selville, että Klubitalon sekä kunnallisten yhteistyökumppaneiden yhteistyö on erittäin tarpeellista jatkossakin.

Lohjan Klubitalon ja julkisten mielenterveyspalveluiden tekemä yhteistyö on hedelmällistä sekä sujuvaa ja Klubitalon yhteistyökumppaneiden mielikuvat talosta ovat hyvät, mutta asiat eivät ole näin vielä koko maassamme. Valtio-opin opiskelija Anu Huotari (2007) kirjoittaa Sosiaali- ja terveysviesti-lehdessä, että julkisen ja kolmannen sektorin tarve yhteistyömuotojen ja kumppanuuden kehittämiseen on kuitenkin tunnustettu. Kansalaistoiminnan synnyttämä osallisuus ja yhteisöllisyys tulisi kytkeä paremmin osaksi sosiaali- ja terveystalitiikkaa. Tällä tavoin sosiaali- ja terveystalitiikan sijaan näkökulmana olisi hyvinvointipolitiikka, jossa sosiaali- ja terveystalitiittiset toimenpiteet voisivat olla tukemassa toisiaan.

Ihmisen luonne fyysis-psykkis-sosiaalisena kokonaisuutena edellyttäisi tätä. (Huotari 2007, 20.)

Mielestäni opinnäytetyöni tulokset ovat hyödynnettävissä Klubitalon toiminnan kannalta jatkossa. Lisäksi yhteistyön kannalta oli hienoa, että esille tuli myös joi-tain yhteistyön parannusehdotuksia. Niin kuin talon johtajakin asian ilmaisi, tä-mänkaltaisen kartoituksen tekeminen juuri nyt, kun uusi taustayhdistys on pe-rustettu, on tarpeen. Opinnäytetyöni tuotti ajatuksia myös siitä, mikä on uuden taustayhdistyksen rooli jatkossa, ja esittelen tulokset helmikuussa 2010 Klubita-lon uudelle taustayhdistykselle eli Hiiden alueen Klubitalot ry:lle, joten he saavat tietoa siitä, mitä siltä odotetaan. Näin ollen koko Klubitalo toivottavasti hyötyy tämän opinnäytetyön tuloksista.

Jatkoa ajatellen olisi varmaankin hyvä, mikäli samankaltainen tutkimus toteutet-taisiin esimerkiksi sitten, kun uusi taustayhdistys on ehtinyt toimia pitemmän ai-kaa. Uuden mielikuvakartoituksen tekeminen voisi liittyä myös esimerkiksi ajan-kohtaan, jolloin siirtymätyöpaikka – hanke saadaan käyntiin. Tämänkaltaiselle kartoitukselle voi myös hyvin olla tarvetta esimerkiksi sellaisessa vaiheessa, kun talon toiminta laajenee niin, että jäsenmäärä on vaikkapa kaksinkertaistunut nykyisestä.

LÄHTEET:

Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2001a. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. (1. painos). Jyväskylä: PS -kustannus.

Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2001b. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. (1.painos). Jyväskylä: PS -kustannus.

Aatinen, Mette 2009. Lohjan Klubitalon esite.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. (4. painos). Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Hietala - Paalasmaa, Outi & Hujanen, Timo & Härkäpää, Kristiina & Reuter, Anni 2009. Mielenterveyskuntoutujien Klubitalot – Yhteisön tukea ja yksilöllistä kuntoutumista. Raha – automaattiyhdistys. (1. painos). Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2001. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö (1.painos). Helsinki: Yliopistopaino.

Huotari, Anu 2007. Järjestöt sosiaali- ja terveystieteissä. Sosiaali- ja terveysviesti 3/2007, 20.

Järvi- hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysturvan edistämisen keskus 2009. Viitattu 13.1.2010.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/paikallisyhdistyksen_arviointi/aloit_a_tasta/arvioinnin_tehtava_yhdistyksessa/perustehtava_kirkkaaksi/

Järvi- hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysturvan edistämisen keskus 2009. Viitattu 13.1.2010.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/paikallisyhdistyksen_arviointi/aloit_a_tasta/arvioinnin_tehtava_yhdistyksessa/tapa_toimia/

Järvi- hanke: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto & Terveysten edistämisen keskus 2009. Viitattu 13.1.2010.

http://www.jarjestoarviointi.fi/tukea_arviointiin/paikallisyhdistyksen_arviointi/aloita_tasta/arvioinnin_tehtava_yhdistyksessa/jatkuva_kehittyminen/

Kosken Klubitalon henkilökunta ja jäsenet 2003. Yhteydenpitotoiminta Kosken Klubitalolla. Teoksessa Pöyhönen Eveliina (toim.) Mielenterveyskuntoutujien Klubitalot – Yhdessä kohti työelämää. (1.painos). Helsinki: Art - Print Oy, 149.

Koskinen, Kari A. 2008. Elämänhallinnan hakijoita – Lohjan Klubitalon kaunokirjallinen arviointiraportti. (1.painos). Espoo: Multiprint.

Laamanen, Elina & Ala - Kauhaluoma, Mika & Nouko-Juvonen, Susanna 2002. Kuntien ja kolmannen sektorin projektiyhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollossa. Kokemuksia ja kehittämisajatuksia. (1.painos) Helsinki: Suomen kuntaliitto.

Leppänen, Hanna 2007. Suvimäen Klubitalo- yhteistyö Jyvässeudulla. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Myllymäki, Arvo 2003. Kolmas sektori kilpailuyhteiskunnan hyvinvointipalvelujen täydentäjänä. (1.painos). Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.

Möttönen, Sakari & Niemelä, Jorma 2005. Kunta ja kolmas sektori, yhteistyön uudet muodot. (1. painos). Jyväskylä: Ps-Kustannus.

Paija, Leea 2008. Arvioiva työote kehittyvässä järjestöissä. Sosiaali- ja terveysviesti 4/2008, 20.

Pöyhönen, Eveliina (toim.) 2003. Mielenterveyskuntoutujien Klubitalo. Yhdessä kohti työelämää. (1.painos). Helsinki: Art - Print Oy.

Ruuskanen, Petri 2002. Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi. Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille. (1.painos). Keuruu: PS- Kustannus.

Suomen Fountain House – Klubitalojen verkoston nettisivut, www.fh-klubitalot.fi

Särkelä, Riitta 2007. Järjestöbarometri haastaa järjestöjä kehittämistoimiin. Sosiaali- ja terveysviesti 5/2007,7.

Viirkorpi, Paavo 2007. Yhteistyöverkostot arvioinnin kohteeksi, Sosiaali- ja terveysviesti 3/2007, 26 - 27.

Vilka, Hanna 2005. Tutki ja kehitä (1. painos). Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITTEET:

Liite 1:

Teemahaastattelurunko:

- Kuvaile Lohjan Klubitalon ja edustamanne organisaation välistä yhteistyötä.
- Millainen yhteistyökumppani Klubitalo on mielestänne ollut?
- Mitä mielikuvia teillä on Klubitalosta ja sen toiminnasta? Kuinka hyvin koette tuntevanne Klubitalon toimintatavat?
- Miten luonnehtisitte järjestön tarjoamia mahdollisuuksia mielenterveystyössä? Minkälainen käsitys teillä on siitä? (kolmannen sektorin palvelu)
- Tai: Mikä on yleisesti ottaen kolmannen sektorin tehtävä mielenterveyspalvelujen tuottajana?
- Minkälainen rooli Klubitalolla on Lohjalla suhteessa muihin mielenterveystyön toimijoihin Lohjan seudulla?
- Millaista on ollut tehdä yhteistyötä järjestön kanssa (Lohjan mielenterveysseura)? Mitä merkitystä yhteistyöllä teidän mielestänne on?
- Klubitalo on irtautumassa mielenterveysseurasta ja sille ollaan perustamassa uutta taustayhdistystä. Mitä odotuksia teillä on Klubitalon tulevalle taustayhteisölle?
- Kytkeytyykö Klubitalon imago mielestänne mielenterveysseuran imagoon? Jos, niin miten?

Liite 2:

Postikysely

Ympyröikää mielestänne sopivin vaihtoehto sekä kirjoittakaa mielipiteenne kysymysten alla oleville viivoille. Kysymyksiin vastaaminen vie n. 10 minuuttia. Kiitos!

Päivämäärä _____._____2009

1. Toimipaikan sekä kyselyn täyttäjän nimi

---

2. Millaista yhteistyötä teette Lohjan Klubitalon kanssa tällä hetkellä?

---

3. Mitä mielikuvia teillä on Lohjan Klubitalosta ja sen toiminnasta?

---

4. Minkälainen rooli Klubitalolla on mielestänne Lohjalla suhteessa muihin mielen-terveystyön toimijoihin Lohjan seudulla?

---

5. Kuinka hyvin koette tuntevanne Lohjan Klubitalon toimintatavat?

- a) erinomaisesti
- b) hyvin
- c) kohtalaisesti
- d) huonosti

6. Mikä on nähdäkseenne Klubitalon toiminnan merkitys mielenterveyskuntoutujien näkökulmasta tarkasteltuna?

---

7. Lohjan Klubitalon taustayhteisönä on tähän saakka toiminut Lohjan seudun mielenterveysseura ry. Klubitalo on irtautumassa mielenterveysseurasta ja sille on perustettu uusi taustayhdistys. Mitä toiveita teillä on Klubitalon uudelle taustayhteisölle?

---

8. Mitä mieltä olette julkisen sektorin ja kolmannen sektorin välisestä yhteistyöstä mielenterveystyössä Lohjan seudulla?

- a) toimii erinomaisesti
- b) toimii hyvin
- c) toimii kohtalaisesti
- d) toimii huonosti

9. Olisiko teillä jonkinlaisia toiveita, terveisiä tms. Lohjan Klubitalolle tai jotain muuta aiheeseen liittyvää sanottavaa?

Kiitos ajastanne!

Liite 3:

Postikyselyn saatekirje:

Hei!

Olen yhteisöpedagogiopiskelija Lohjan Humanistisesta Ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyöni Lohjan seudun mielenterveysseuran hallinnoimalle Klubitalolle. Opinnäytetyöni tarkoituksena on kartoittaa Klubitalon yhteistyökumppaneiden mielikuvia Klubitalosta ja sen toiminnasta sekä Klubitalon roolia mielenterveyspalvelujen tuottajana.

Teidät on valittu mukaan kyseiseen tutkimukseen ja kyselyyn vastaaminen olisi tärkeää Klubitalon kannalta, sillä näin saamme arvokasta tutkimustietoa siitä miten yhteistyökumppanit Klubitalon toiminnan kokevat. Toivonkin ystävällisesti, että osallistuisitte tutkimukseen.

Kyselylomakkeen täyttäminen vie noin 10 - 15 minuuttia, ja lomakkeet käsitellään luottamuksellisesti. Lomakkeen mukana on vastauskuori postimerkkeineen.

Vastaattehan kahden viikon kuluessa.

Mikäli kaipaatte lisätietoja, voitte soittaa minulle numeroon 044 2069 388 tai lähettää sähköpostia osoitteeseen elina.honkanen@humak.edu.

Yhteistyöterveisin,

Elina Honkanen

Liite 4:

Klubitalojen kansainväliset laatusuosituksset eli standardit

JÄSENYYS

1. Jäsenyys on vapaaehtoinen ja aikarajoitteeton.
2. Klubitalo päättää uusien jäsenien hyväksymisestä. Jäseneksi pääsee kuka tahansa, jolla on tai on ollut mielisairaus, ellei hän sillä hetkellä merkittävästi uhkaa klubitaloyhteisön yleistä turvallisuutta.
3. Jäsenet valitsevat, kuinka he hyödyntävät Klubitaloa ja keiden henkilökuntaan kuuluvien kanssa he työskentelevät. Jäseniä ei pyritä pakottamaan osallistumiseen sopimusten, aikataulujen tai sääntöjen avulla.
4. Kaikilla jäsenillä on tasavertainen oikeus käyttää kaikkia Klubitalon tarjoamia mahdollisuuksia riippumatta diagnoosistaan tai toimintakyvystään.
5. Jäsenet voivat halutessaan olla mukana kirjoittamassa kaikkia asiakirjoja, jotka koskevat heidän osallistumistaan Klubitalon toimintaan. Kaikki tällaiset asiakirjat allekirjoittaa sekä jäsen että henkilökuntaan kuuluva.
6. Jäsenillä on oikeus palata milloin tahansa klubitaloyhteisöön poissaolon pituudesta riippumatta, mikäli heidän paluunsa ei aiheuta uhkaa klubitaloyhteisölle.
7. Klubitalolla on tehokas järjestelmä yhteyden pitämiseksi niihin jäseniin, jotka eivät käy Klubitalolla, alkavat eristäytyä yhteiskunnasta tai ovat sairaalahoitossa.

HENKILÖSUHTEET

8. Kaikki Klubitalon kokoukset ovat avoimia sekä jäsenille että henkilökunnalle. Klubitalolla ei ole sellaisia muodollisia, pelkästään jäsenille tai pelkästään henkilökunnalle tarkoitettuja kokouksia, joissa keskusteltaisiin toimintaan liittyvistä päätöksistä ja jäseniin liittyvistä asioista.
9. Klubitalossa on henkilökuntaa riittävästi tukemaan jäsenten sitoutumista mutta niin vähän, ettei henkilökunta selviydy velvollisuuksistaan ilman jäsenten aktiivista osallistumista.
10. Klubitalon henkilökunnalla on yleisluonteinen rooli. Koko henkilökunnalla on yhteinen vastuu työllistymisestä, asumisesta, ilta-, viikonloppu- ja juhlapäivätoi-

minnasta ja yksiköiden toiminnasta. Klubitalon henkilökunta ei jaa aikaansa Klubitalon ja muiden suurten työvelvoitteiden kesken.

11. Vastuu Klubitalon toiminnasta on jäsenillä ja henkilökunnalla ja viime kädessä Klubitalon johtajalla. Keskeistä tässä vastuussa on jäsenten ja henkilökunnan sitoutuminen kaikkeen Klubitalon toimintaan

TILAT

12. Klubitalo on erillinen yksikkö, jolla on oma nimi, osoite ja puhelinnumero.

13. Klubitalolla on omat toimitilat. Se on erillään mielenterveyskeskuksista ja laitoksista, eikä sen tiloja käytetä muuhun toimintaan. Klubitalon tilat on suunniteltu niin, että ne mahdollistavat työpainotteisen päivän ja ovat samalla viihtyisät ja kooltaan tarkoituksenmukaiset sekä viestittävät arvostusta ja kunnioitusta.

14. Jäsenet ja henkilökunta pääsevät kaikkiin Klubitalon tiloihin. Pelkästään henkilökunnalle tai pelkästään jäsenille tarkoitettuja tiloja ei ole.

TYÖPAINOTTEINEN PÄIVÄ

15. Työpainotteinen päivä sitouttaa jäsenet ja henkilökunnan yhdessä, rinta rintaan huolehtimaan Klubitalon toiminnasta. Klubitalo kiinnittää päähuomion jäsenten vahvuuksiin, taipumuksiin ja kykyihin, joten työpainotteiseen päivään ei saa sisältyä lääkehoitoa eikä päiväkeskus- tai terapiatoimintaa Klubitalolla.

16. Klubitalolla tehdään yksinomaan työtä, joka syntyy Klubitalon toiminnasta ja Klubitaloyhteisön kehittämisestä. Maksullinen tai ilmainen työ ulkopuolisille henkilöille tai yhteisöille ei ole hyväksyttävää Klubitalolla. Jäsenille ei makseta palkkaa mistään klubitalotyöstä, eikä mitään keinotekoisia palkkiojärjestelmiä ole.

17. Klubitalo on avoinna vähintään viitenä päivänä viikossa. Työpainotteinen päivä vastaa tavanomaisia työaikoja.

18. Klubitalo on organisoitu yhdeksi tai useammaksi työyksiköksi, joissa kussakin on riittävästi henkilökuntaa, jäseniä ja mielekästä työtä täysipainoisen ja sitoutumista tukevan työpainotteisen päivän toteuttamiseksi. Yksiköiden kokouksia pidetään jäsenten ja henkilökunnan suhteiden ylläpitämiseksi sekä päivän töiden organisoimiseksi ja suunnittelemiseksi.

19. Kaikki Klubitalon työ on suunniteltu auttamaan jäseniä saamaan takaisin omanarvontuntonsa, itseluottamuksensa ja mielekkyyden elämälleen. Sen ei ole tarkoitus olla mihinkään tiettyyn työhön valmentavaa koulutusta.

20. Jäsenillä on mahdollisuus osallistua kaikkiin Klubitalon töihin, myös hallintoon, tutkimukseen, jäseneksi ottoon ja perehdyttämiseen, yhteydenpitoon poissaoleviin jäseniin sekä henkilökunnan työhönottoon, valmennukseen ja arviointiin, suhdetoimintaan, edunvalvontaan ja Klubitalon vaikuttavuuden arviointiin.

TYÖLLISTYMINEN

21. Klubitalo mahdollistaa jäsentensä paluun ansiotyöhön siirtymätyön, tuetun työn ja itsenäisen työn avulla. Siksi Klubitalo ei työllistä jäseniään Klubitalon sisäisessä liiketoiminnassa, erillisissä Klubitalon yrityksissä eikä suojatyöpaikoissa.

Siirtymätyö

22. Klubitalolla on oma siirtymätyöohjelma, joka tarjoaa jäsenoikeutena mahdollisuuksia työskennellä liike-elämän ja teollisuuden työpaikoissa. Klubitalon siirtymätyöohjelmaan kuuluu oleellisena piirteenä se, että Klubitalo takaa sijaisen kaikille siirtymätyöpaikoille jäsenten poissaolojen ajaksi.

Lisäksi siirtymätyöohjelma täyttää seuraavat peruskriteerit:

- a. Halu tehdä työtä on tärkein yksittäinen tekijä, joka ratkaisee sijoittumismahdollisuuden.
- b. Jäsenellä on mahdollisuus päästä uuteen siirtymätyöpaikkaan huolimatta onnistumisesta tai epäonnistumisesta edellisissä siirtymätyöpaikoissa.
- c. Jäsenet työskentelevät työnantajan toimitiloissa.
- d. Työnantaja maksaa suoraan jäsenille yleisen palkkatason mukaisen palkan mutta vähintään minimipalkan.
- e. Siirtymätyöpaikat kattavat laajan valikoiman erilaisia työmahdollisuuksia.
- f. Siirtymätyö on osa- ja määräaikaista, yleensä 15–20 tuntia viikossa, kestoltaan 6–9 kuukautta.
- g. Jäsenten valitseminen ja valmentaminen siirtymätyöhön on Klubitalon, ei työnantajan vastuulla.
- h. Klubitalon jäsenet ja henkilökunta laativat siirtymätyöpaikkoja koskevia raportteja kaikille asianmukaisille elimille, jotka käsittelevät jäsenten etuuksia.
- i. Siirtymätyöpaikoista vastaavat Klubitalon henkilökunta ja jäsenet, eivät siirtymätyöhön erikoistuneet henkilöt.
- j. Klubitalon sisällä ei ole siirtymätyöpaikkoja. Taustaorganisaatiossa olevien siirtymätyöpaikkojen täytyy olla Klubitalon ulkopuolella ja täyttää kaikki yllämainitut kriteerit.

Tuettu ja itsenäinen työ

23. Klubitalo auttaa ja tukee jäseniä hankkimaan työpaikkoja, säilyttämään ne ja myöhemmin parantamaan työllisyyttään.

24. Itsenäisessä työssä käyvillä jäsenillä on edelleen käytettävissään kaikki Klubitalon tukimuodot ja palvelut, kuten etuuksiin liittyvä edunvalvonta sekä apu asuntoasioissa ja hoidollisissa, oikeudellisissa, taloudellisissa ja henkilökohtaisissa asioissa. Heillä on edelleen myös oikeus osallistua Klubitalon ilta- ja viikonlopputoimintaan.

KOULUTUS

25. Klubitalo auttaa jäseniä pääsemään ammatillisiin ja koulutuksellisiin tavoitteisiinsa hyödyntämällä paikkakunnan aikuiskoulutusmahdollisuuksia. Jos Klubitalolla on myös sisäistä koulutustoimintaa, siinä hyödynnetään merkittävästi jäsenten opetus- ja ohjaustaitoja.

TALON TOIMINTA

26. Klubitalo sijaitsee alueella, jonne pääsee paikallisliikenteen kulkuneuvoilla niin, että sekä toimintaan osallistuminen että siirtymätyössä käyminen on mahdollista. Klubitalo tarjoaa tai järjestää toimivia vaihtoehtoja silloin, kun julkiset kulkuyhteydet ovat puutteelliset.

27. Klubitalon jäsenet ja henkilökunta tarjoavat yhteiskunnallisia tukipalveluja. Yhteiskunnalliset tukipalvelut on sijoitettu Klubitalon työyksiköihin. Niihin kuuluu etuuksiin liittyvä apu, asuminen ja edunvalvonta sekä apu laadukkaiden terveydenhoidon, mielenterveyden, lääkinnän ja päihdehuollon palvelujen hankkimisessa yhteiskunnalta.

28. Klubitalo on sitoutunut järjestämään kaikille jäsenille valikoiman turvallisia, asianmukaisia ja kohtuuhintaisia asumisvaihtoehtoja. Klubitalolla on käytettävissään nämä kriteerit täyttäviä asumismahdollisuuksia, tai ellei ole,

Klubitalo kehittää oman asunto-ohjelmansa. Klubitalojen asunto-ohjelmat täyttävät seuraavat peruskriteerit:

- a. Jäsenet ja henkilökunta vastaavat toiminnasta yhdessä.
- b. Jäsenet asuvat asunnoissaan omasta halustaan.
- c. Jäsenet valitsevat asuntonsa sijainnin ja huonetoverinsa.
- d. Toimintatapoja ja -periaatteita kehitetään Klubitalon muun kulttuurin kanssa yhdenmukaisella tavalla.
- e. Tuen määrää lisätään tai vähennetään jäsenen kulloistenkin tarpeiden mukaan.

f. Jäsenet ja henkilökunta ylläpitävät aktiivisesti yhteyksiä auttaakseen jäseniä säilyttämään asuntonsa etenkin sairaalahoitajaksojen aikana.

29. Klubitalo arvioi vaikuttavuuttaan objektiivisesti ja säännöllisesti.

30. Klubitalon johtaja, jäsenet, henkilökunta ja muut asianmukaiset henkilöt osallistuvat klubitalomallia käsittelevään kolmen viikon koulutukseen sertifioitussa koulutuskeskuksessa.

31. Klubitalolla on virkistys- ja vapaa-ajan toimintaa iltaisin ja viikonloppuisin. Juhlapäiviä vietetään niiden varsinaisina kalenteripäivinä.

RAHOITUS, JOHTO JA HALLINTO

32. Klubitalolla on itsenäinen hallitus, tai jos se on liittyneenä taustaorganisaatioon, sillä on erillinen neuvoa-antava hallitus. Tämä koostuu henkilöistä, jotka ovat sellaisessa yhteiskunnallisessa erityisasemassa, että he voivat tarjota Klubitalolle taloudellista, oikeudellista, lainsäädännöllistä, potilasetujärjestöihin liittyvää ja yhteiskunnallista tukea sekä edunvalvontaa.

33. Klubitalo laatii oman budjettinsa ja seuraa sen toteutumista. Hallitus tai neuvoa-antava hallitus hyväksyy budjetin ennen tilikauden alkua ja seuraa sitä säännöllisesti tilikauden aikana.

34. Henkilökunnan palkat ovat kilpailukykyisiä verrattuina vastaavien tehtävien palkkoihin mielenterveysalalla.

35. Klubitalolla on asianmukaisten viranomaisten tuki ja kaikki tarpeelliset luvat. Klubitalo toimii yhteistyössä sellaisten henkilöiden ja organisaatioiden kanssa, jotka voivat lisätä Klubitalon vaikuttavuutta yhteiskunnassa.

36. Klubitalolla on avoimia keskustelutilaisuuksia ja toimintatapoja, jotka tekevät mahdolliseksi jäsenten ja henkilökunnan aktiivisen osallistumisen päätöksentekoon, yleensä konsensuksessa, asioissa, jotka koskevat hallintoa, toimintaperiaatteista sopimista sekä Klubitalon tulevaisuuden suuntalinjoja ja kehittämistä.